Region Stockholm

12
Yttrande över remiss från Strålskyddsmyndighet en om förslag till föreskrifter för kosmetiska solarier och artificiella solningsanläggningar HSN 2022-0965

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Cancerprevention och screening
Katarina Lannervall

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2022-09-08

HSN 2022-0965

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Yttrande över remiss från Strålskyddsmyndigheten om förslag till föreskrifter för kosmetiska solarier och artificiella solningsanläggningar

Ärendebeskrivning

Region Stockholm har beretts möjlighet att yttra sig över Strålskyddsmyndighetens förslag till föreskrifter för kosmetiska solarier och artificiella solningsanläggningar.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Synpunkter på remissförslag
Remiss av förslag till föreskrifter för kosmetiska solarier och artificiella solningsanläggningar – med kommentarer

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen antar hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande med bilagor som nämndens yttrande och överlämnar det till Strålskyddsmyndigheten.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

Strålskyddsmyndigheten föreslår förändring av sina föreskrifter för att förtydliga nuvarande regleringar, uppdatera inaktuella standarder, möta upp de nya tekniska lösningar som används av solarieföretag och införa krav som ger en ökad strålsäkerhet.

Överväganden

Förvaltningen har föreslagit ytterligare förändringar som handlar om att förtydliga de faktorer där solarieanvändning inte skall tillåtas och riskfaktorer för hudcancer där all onödig UV exponering bör avrådas. Dessutom har redaktionella förbättringar lämnats både vad gäller den övergripande i texten och i punktform (se bilagor).

Ekonomiska konsekvenser
Förvaltningen bedömer att förslaget inte innebär några ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Patientsäkerheten kommer att öka med detta förslag.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Förvaltningen bedömer att förslaget får oförändrade konsekvenser för jämlik och jämställd vård.

Miljökonsekvenser
Förvaltningen bedömer att förslaget får oförändrade konsekvenser för miljön.

Administrativa konsekvenser
Förvaltningen bedömer att förslaget inte får några administrativa konsekvenser.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Lena Sharp
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Strålskyddsmyndigheten

Godkänd av Anders Ahlsson, 2022-09-08

Hej!

Då det tyvärr inte gått att svara på remissförslaget elektroniskt direkt i remissen som Strålskyddsmyndigheten önskat har svaret lämnats i form av löpande text. Var god se även kommentarer direkt i bifogat pdf dokument.

Generella synpunkter:

Solariumbruk är en oberoende riskfaktor för hudcancer, oberoende av de riskfaktorer/sårbarhet för hudcancer t.ex hudtyp som presenteras i dokumentet.

Det är bra att solarieanvändare upplyses om de generella riskfaktorerna för hudcancer, men risken och avrådan gäller inte enbart dem med särskild sårbarhet utan bidrar till risk för alla solarieanvändare. I Bilaga 3 förtydliga att myndigheten (och expertisen) avråder från solning i solarium t ex genom att allra överst, under rubriken skriva "All solning ökar risken för hudcancer oavsett och hudens åldrande. Därför avråder myndigheten från användning av solarier". Föreslår att tona ner den direkta kopplingen till solarium bara för riskindivider och att riskfaktorerna presenteras mer allmänt hållna som i planschen "Råd för att skydda din hälsa" och bara nämns som riskfaktorer i texten.

Grannlaga uppgift att ge rekommendationer att sortera för precist efter hudtyp avseende vem som får/inte skall sola solarium. Att sortera för och värdera riskfaktorer som ofta är komplext sammanflätade hos den enskilda individen, kan inte åläggas lekmän att avgöra. Det krävs en fördjupad undersökning och bedömning för att kunna uppskattas även för tränade hudspecialister.

Ange vad alla de faktorer som står uppräknade i bilaga 2, punkt 2 användas till, vad är direktiven för hur detta skall implementeras? Vem kommer att läsa dem och i vilket syfte? De kan under alla förhållanden förslagsvis systematiseras i 3 grupper: A. individer < 18 år och barn, B. personrelaterade t ex fräknar och hudtyp då vi avråder från att sola och C tekniska punkter som trasiga tidur.

Se punkt 2. Uppgifter om…korrekta användning". Olika aspekter såsom ålder och hudtyper ligger osorterat, bör ha underrubriker. Vissa är "skall inte" andra är mer relativa såsom t.ex förekomst av fräknar. Samt mer allmänna användningsinstruktioner av teknisk art osv.

Underrubriker kan vara t.ex "Skall inte bruka solarium", Riskfaktorer för hudcancer", Rekommendationer vid användning osv.

Exempel på sortering av instruktioner

Uppgifter om ett kosmetiskt solariums korrekta användning Av solariets bruksanvisning ska framgå

Faktorer där solarienvändning inte skall tillåtas

att barn inte ska vara närvarande då solariet används 2. att solariet inte ska användas av personer som a) är under 18 år,har har kvarstående solsveda från tidigare uv-exponering , är under läkarvård för sjukdomar som innebär ljuskänslighet, eller n) tar fotosensibiliserande medicin,

Riskfaktorer för hudcancer där all onödig Uv-exponering bör avrådas

b) eller har haft hudcancer eller har en känd risk för att få det,g) har fräknar, c) har naturligt rött hår, d) har abnorma missfärgade hudfläckar, e) har många födelsemärken på kroppen f) har stora födelsemärken h) inte blir solbruna eller inte blir det utan att bränna sig först, i) har svårt för att bli bruna och lätt bränner sig i solen, j) …

(Undvik detaljangivelser för antal nevi och nevustyp).

Allmänna instruktioner

”. att ingen exponering får överskrida en persons lägsta erytemdos, dvs. den UV-dos som kan ge skönjbar hudrodnad samt att om hudrodnad upp[1]träder efter en exponering så ska ingen ytterligare exponering ske på en vecka men kan därefter återupptas om exponeringen börjar om från expon[1]eringsschemats början.

), 6. rekommenderat exponeringsschema som specificerar soltiders längd och uppehållet mellan dem med utgångspunkt från UV-strålningen i sol[1]ariet, hudkänslighet och eventuellt avståndsberoende, 7. att den första solningen, som med osolad hud är en ”testsolning”, inte får överskrida exponeringen 100 joule per kvadratmeter erytemeffektiv ultra[1]violett strålning eller ska baseras på ett test på en liten begränsad hudyta, 8. antalet exponeringar som inte bör överskridas per år kompletterat med informationen: ”Varje solariesolning ökar risken för hudcancer. Inget antal är ofarligt.”, 9. att solariet inte ska användas om dess tidur eller ett filter är trasigt eller saknas, 10. identifiering av reservdelskomponenter som kan påverka den ultra[1]violetta strålningen, 11. identifiering av utbytbara källor för UV-strålning och att de bara ska ersättas av sådana som anges på solariets märkning och att UV-lysrör bara ska ersättas med sådana som har en ekvivalenskod med UV-kodsuppgifter som faller inom ekvivalensområden angivna på solariet, 12. att UV-strålning från sol eller solarier kan orsaka bestående hud- och ögonskador som

3, 4. att om oväntade biverkningar, till exempel. klåda, uppstår inom 48 timmar efter den första exponeringen, ska medicinsk sakkunskap tillfrågas före fortsatt exponering, 5. avsett exponeringsavstånd (om det inte är givet av solariets konstruk[1]tion beror såväl av stråldos och strålegenskaper som individ[1]uell

hudkänslighet, 13. att solsveda kan uppstå efter överexponering, att alltför många upp[1]repade exponeringar kan leda till att huden åldras i förtid och ökad risk att få hudtumörer och att ju mer ett solarium används, desto högre risk, 14. att utan skyddsglasögon finns risk för ögonskador såsom att horn[1]hinnan ytterst i ögat kan bli inflammerad av solariets UV-strålning, att ögats inre delar och näthinna kan ta skada av för mycket UV-strålning och att katarakt kan uppstå av upprepade exponeringar, 15. att vid allergiska reaktioner av UV-strålning eller utpräglad individ[1]uell känslighet ska medicinsk sakkunskap rådfrågas innan exponeringar på[1]börjas, och 16. att man som försiktighetsåtgärder vid användning av ett solarium måste a) använda tillhandahållna skyddsglasögon som är anpassade för använd[1]ning i solariet (kontaktlinser eller solglasögon ger inte tillräckligt skydd), SSMFS 20YY:XX Bilaga 2 11 b) avlägsna kosmetika i god tid före exponering och inte använda sol[1]krämer eller medikamenter som kan påskynda eller förstärka solariesol[1]brännan, c) konsultera medicinskt sakkunnig om man är osäker på om ultraviolett strålning kan försvåra medicinska sjukdomstillstånd eller bieffekter av medicinering, d) göra uppehåll minst 48 timmar mellan solningstillfällena på grund av UV-strålningens kumulativa erytemverkan, e) undvika att sola både i solarium och ute i solen samma dag, f) följa exponeringsschemats rekommendationer om soltider, uppehåll och i förekommande fall avstånd från solarielamporna, h) skydda känsliga hudpartier som till exempel sår, tatueringar och köns[1]organ

de har bränt sig allvarligt upprepade gånger i barndomen, har en nära släkting som har eller har haft melanom, SSMFS 20YY:XX Bilaga 2 10 m) ”

Vid en eventuell omarbetning av texten bidrar vi gärna om ni så önskar.

För RCC och Regionala vårdprogramgruppen melanom

Inkeri Schultz, ordförande

Jan Lapins, sekreterare

Strålsäkerhetsmyndigheten
Swedish Radiation Safety Authority

Distribution enligt sändlista

Remiss
Datum: 2022-07-04
Diarienr: SSM2020-3666

Remiss av förslag till föreskrifter för kosmetiska solarier och artificiella solningsanläggningar

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) översänder för remiss förslag till föreskrifter för kosmetiska solarier och artificiella solningsanläggningar. Dessa kommer att ersätta nu gällande föreskrifter SSMFS2012:5.

Specifika synpunkter på olika delar av föreskriftsförslaget lämnas elektroniskt i bifogat svarsformulär.

Bakgrund och motiv till de förslag till föreskrifter som nu skickas på remiss framgår av den till föreskrifterna bifogade vägledningen.

Bilagor
- SSM2020-3666-16 Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om kosmetiska solarier och artificiella solningsanläggningar
- SSM2020-3666-17 Vägledning med bakgrund och motiv till Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om kosmetiska solarier och artificiella solningsanläggningar
- SSM2020-3666-4 Konsekvensutredning
- Svarsformulär med instruktioner, märkt med SSMs diarienummer SSM2020-3666

Synpunkter på förslaget

Synpunkter på förslag till föreskrifter lämnas per e-post senast den 7 oktober 2022 till registrator@ssm.se. Synpunkter på föreskrifts- och vägledningsdokument lämnas i bifogat svarsformulär, instruktioner anges i dokumentet.

Denna skrivelse expedieras utan underskrift

STRÅLSÄKERHETSMYNDIGHETEN

Pål Andersson
Tf enhetschef
Utveckling av strålskydd och miljö

Tove Sandberg Liljendahl
Utredare

Strålsäkerhetsmyndigheten
Swedish Radiation Safety Authority

SE-171 16 Stockholm
Solna strandväg 96
Tel:+46 8 799 40 00
Fax:+46 8 799 40 10
E-post: registrator@ssm.se
Webb: stralsakerhetsmyndigheten.se

Sändlista

Båstads kommun
Elsäkerhetsverket
Falu kommun
Folkhälsomyndigheten
Göteborgs stad
Helsingborgs stad
Huddinge kommun
Hudmottagningen Akademiska Universitetssjukhuset
Härnösands kommun
Inspektionen för vård och omsorg
Karolinska Universitetssjukhuset Solna
Kommerskollegium
Lerums kommun
Läkemedelsverket
Länsstyrelsen Blekinge
Länsstyrelsen Dalarna
Länsstyrelsen Gotland
Länsstyrelsen Gävleborg
Länsstyrelsen i Halland
Länsstyrelsen Jämtland
Länsstyrelsen Jönköping
Länsstyrelsen Kalmar
Länsstyrelsen Kronoberg
Länsstyrelsen Norrbotten
Länsstyrelsen Skåne
Länsstyrelsen Stockholm
Länsstyrelsen Södermanland
Länsstyrelsen Uppsala
Länsstyrelsen Värmland
Länsstyrelsen Västerbotten
Länsstyrelsen Västernorrland
Länsstyrelsen Västmanland
Länsstyrelsen Västra Götaland
Länsstyrelsen Örebro
Länsstyrelsen Östergötland
Melanomföreningen
Mölndals stad
Naturvårdsverket
Oxelösunds kommun
Psoriasisförbundet
Regelrådet
Regionalt Cancercentrum mellansverige
Regionalt Cancercentrum Norr
Regionalt Cancercentrum Stockholm Gotland

Regionalt Cancercentrum Syd
Regionalt Cancercentrum Sydöst
Regionalt Cancercentrum Väst
RISE
Sahlgrenska Universitetssjukhuset
SIS
Socialstyrelsen
Stockholms stad
Svensk elstandard
Svensk Solarieförening
Svenska estetikers yrkesförbund
Svenska Sällskapet för Dermatologi och Venereologi
Sveriges Hudterapeuters Riksorganisation
Sveriges Kommuner och Regioner
SWEDAC
Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund
Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddskontor
Umeå kommun
Uppsala kommun
Varbergs kommun
Västerås stad
Åklagarmyndigheten
Åmåls kommun

För kännedom

Arbetsmiljöverket
Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA),
Geislavarnir Rikisins, Island
Region Värmland
Region Sörmland
Västra Götalandsregionen
Region Dalarna
Region Uppsala
Region Västernorrland
Region Kronoberg
Region Blekinge
Region Jämtland Härjedalen
Region Kalmar län
Region Östergötland
Region Västmanland
Region Skåne
Region Halland
Region Örebro län
Region Västerbotten

Region Jönköpings län
Region Gotland (region)
Region Norrbotten
Region Stockholm
Boverket
Region Gävleborg
Strålsäkerhetscentralen (STUK), Finland
Sundhetsstyrelsen, Danmark

Strålsäkerhetsmyndigheten
Swedish Radiation Safety Authority

Rapport
Datum: 2022-07-05
Diarienr: SSM2020-3666

Handläggare: Tove Sandberg Liljendahl
Arbetsgrupp: Ida Gisslander, Augusto Zúñiga Stenberg
Samråd: Johanna Lund
Godkänt av: Pål Andersson

Konsekvensutredning av Strålsäkerhetsmyndighetens förslag till revidering av SSMFS 2012:5 om solarier och artificiella solningsanläggningar

Definitioner

Artificiell solningsanläggning: lokal, rum, utrymme eller anordning avsedd för samtidig bestrålning av flera personer med artificiellt ljus, huvudsakligen i syfte att åstadkomma upplevelser av välbefinnande och avkoppling.

Kosmetiskt solarium: I Strålskyddslagen (SSL) avses en teknisk anordning för att kosmetiskt exponera människor för ultraviolett strålning i syfte att göra huden mörkare.

Bakgrund

Strålskyddslagen (2018:396) syftar till att skydda människor mot skadlig verkan av strålning, såväl joniserande som icke-joniserande. Lagen är tillämplig på bl.a. tekniska anordningar som alstrar icke-joniserande strålning så som solarium.

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) föreslår en förändring av Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2012:5) om solarier och artificiella solningsanläggningar. En reviderad föreskrift ämnar förtydliga nuvarande regleringar, uppdatera inaktuella standarder, möta upp de nya tekniska lösningarna som används av solarieföretag och införa krav som ger en ökad strålsäkerhet.

Strålsäkerhetsmyndigheten
Swedish Radiation Safety Authority

SE-171 16 Stockholm
Solna strandväg 96
Tel:+46 8 799 40 00
Fax:+46 8 799 40 10
E-post: registrator@ssm.se
Webb: stralsakerhetsmyndigheten.se

Problembeskrivning samt önskad effekt av en ny reglering

Det finns ett bevisat samband mellan UV-exponering (UVA, UVB och UVC) och risken att insjukna i hudcancer. Hudcancer är den näst vanligaste cancerformen i Sverige och också den som ökar mest.[1]

En 18-årsgräns har införts i Strålskyddslagen för besökare av solarieverksamheter. De standarder som SSMFS 2012:5 pekar på har blivit inaktuella.

Digitala lösningar för verksamheternas hantering av inpassering, ålderskontroll eller betalning är tekniska system som en ny föreskrift måste beakta. I dagsläget saknas det tydliga krav på vad ett egenkontrollprogram ska innehålla. Detta har medfört svårigheter för tillsynsmyndigheterna samt verksamhetsutövarna att veta hur lagkravet ska efterlevas.

SSM har uppmärksammat tolkningssvårigheten gällande verksamheternas tillhandahållande av kosmetiska produkter för användning innan och under solning i solarium. Otydligheten har medfört att ett flertal ärenden från de kommunala tillsynsmyndigheterna har genomgått rättsliga processer. En reviderad föreskrift måste vara tydlig för de parter som berörs av den, primärt verksamhetsutövare samt tillsynsmyndigheter.

Alternativa lösningar

Solarieverksamheter

Vid utebliven förändring av de befintliga föreskrifterna kommer svårigheterna med tolkningen av bestämmelsen som gäller förbud mot försäljning av kosmetiska eller hygieniska produkter i verksamheten att kvarstå. Tillsynsarbetet för kommunerna kan påverkas på grund av fortsatta tolkningssvårigheter av bestämmelsen. SSM kommer att få fortsätta besvara frågor rörande tolkning av bestämmelsen.

SSM uppmärksammar att tillsynsmyndigheterna upplever en otydlighet i hur kravet i lagen ska uppfyllas och en svårighet i att utöva tillsyn. Att en föreskrift med detaljerade krav för egenkontrollprogrammets innehåll saknas har medfört att SSM mottagit flertalet frågor. SSM ser inget alternativ till att en revidering genomförs.

SSM ser inget alternativ till att ha ett krav om digital information då dessa digitala lösningar används allt mer i samhället. Att information inte finns tillgänglig ökar risken för att användare av solarier inte tar del av denna.

Vilka berörs av en ny reglering

Den föreslagna regleringen kommer främst att påverka de verksamheter som upplåter kosmetiska solarier till allmänheten då dessa verksamheter måste se över sina rutiner för att kunna tillhandahålla mer strålsäkra tjänster. Produkter som används innan och under solariesolning kommer inte att kunna säljas, detta kan påverka verksamheternas inkomster. Dock kan företagen fortfarande sälja produkter för att använda efter solningstillfället.

Solarieverksamheterna påverkas då de måste anpassa sin information så att den kan inhämtas digitalt och i övrigt uppfyller de nya kraven. Utvecklare av digitala lösningar påverkas då dessa behöver ta fram lösningar för detta.

[1] Statistik om nyupptäckta cancerfall 2020, Socialstyrelsen 2021.

De kommunala tillsynsmyndigheternas arbete kommer att förenklas då de får tydligare ramar för vad som ingår i deras tillsyn.

SSM kommer att påverkas av den nya regleringen genom att ytterligare information måste tas fram på bland annat myndighetens hemsida. Med de förtydliganden som görs i föreskriften är bedömningen att antalet frågor till SSM kommer att minska.

Konsekvenser

Solarieverksamheter

Kostnader digital information
I de fall där bemannade och obemannade verksamheter inte redan använder sig av digitala lösningar kommer verksamheterna att få en ökad kostnad i och med att verksamheterna måste tillhandahålla myndighetsinformationen digitalt. Kostnaden är relaterad till det pris som sätts av den enskilda utvecklaren av digitala lösningar.

Kosmetiska produkter
Verksamheter som tillhandahåller kosmetiska produkter kommer inte att kunna sälja produkter för användning innan och under solarieanvändning, något som kan komma att innebära en ekonomisk förlust. SSM har inte tillgång till uppgifter om intäkter för kosmetiska produkter som landets olika verksamheter idag kan tillhandahålla. Exempel på variabler för detta är storleken på verksamhetens kundkrets och produkters inköpspris i relation till försäljningspris. Det bör påpekas att produkter för användning efter solariesolning inte omfattas av denna reglering.

Tillsynsmyndighet
De kommunala tillsynsmyndigheternas arbete kommer att förenklas i och med förtydliganden i föreskriftens paragrafer. En förändring i regleringen av kosmetiska produkter kan medföra att tillsynsmyndigheterna inte behöver lägga lika mycket resurser på rättsliga processer.

Strålsäkerhetsmyndigheten
En tillfällig ökning av antalet frågor angående kommunens tillsynsarbete kan tillkomma i och med en revidering av föreskriften.

Konsekvenser av en alternativ lösning
SSM ser inga alternativa lösningar till de föreslagna regleringarna. Aktuell föreskrift är inte tillräcklig för att möta de utmaningar och behov som finns idag.

Regleringen i relation till Europeiska unionen
SSM bedömer att bestämmelserna överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

Att beakta innan regleringens ikraftträdande
Verksamhetsutövarna måste få tid på sig att anpassa sina verksamheter till de nya kraven i föreskriften. Marknaden behöver tid för att anpassa de digitala lösningarna till de nya kraven som införs i och med en ny reglering.

Berörda verksamheter

Efter en tidigare genomförd enkätundersökning riktad till kommunerna uppskattar SSM att det finns cirka 700 obemannade solarier och 2700 bemannade solarier i Sverige. Bedömningen är att den övervägande delen är franchisetagare eller småföretagare. Enligt Svensk Solarieförening fanns det 2017 ungefär 500 solarieföretag som har solarieupplåtelse som sin enda verksamhet. Bedömningen är att den övervägande delen är enmansföretag eller småföretagare.

Verksamheternas tidsåtgång och andra kostnader

Tillverkare av solarier

Eftersom kommande krav är ett förtydligande av nuvarande reglering bedömer SSM att övervägande del av solarietillverkare redan ska uppfylla kraven. SSM bedömer att de tillverkare som inte uppfyller kommande krav kommer att behöva lägga resurser på att anpassa exponeringsschemat. Kostnaden för dessa företag kommer att vara relaterat till det behov av anpassning som varje enskilt exponeringsschema har. Om tillverkare väljer att skicka fysiska kopior av exponeringsscheman kan en kostnad uppkomma. Denna kostnad skulle försvinna om tillverkare skulle välja att ha exponeringsscheman tillgängliga digitalt. Kostnaden skulle i sådana fall flyttas till verksamhetsutövarna som står för utskriftskostnaderna. SSM bedömer att utskriftskostnaderna inte behöver överstiga 5 kr / exponeringsschema.

Tillsynsmyndighet

Förtydligandena i regleringen kommer underlätta tillsynsmyndigheternas genomförande av tillsyn.

Förändringar för verksamheterna

SSM bedömer inte att regleringen kommer att påverka företagen i fler avseenden än de som beskrivits ovan.

Påverkan på konkurrensförhållandena

SSM bedömer att en implementering av nya krav kan komma att påverka obemannade verksamheter i en större utsträckning än bemannade verksamheter. Obemannade verksamheter kan komma att lägga ut mer tid samt pengar för att nå upp till de nya kraven. Trots detta anser SSM att de nya kraven behöver implementeras för att öka strålsäkerheten i samband med användning av kosmetiska solarier.

SSM bedömer inte att regleringen kommer att påverka företagen i fler avseenden än de som beskrivits ovan.

Övriga möjliga påverkansfaktorer för företagen

SSM bedömer inte att regleringen kommer att påverka företagen i fler avseenden än de som beskrivits ovan.

Särskild hänsyn till små företag

De flesta företag som påverkas av föreskrifterna är enmansföretag eller företag med få anställda. De bestämmelser som tillkommer i och med denna föreskrift bedöms vara nödvändig för att öka strålsäkerheten i samband med användning av kosmetiska solarier.

Jämställdhetsaspekter

I tidigare enkätundersökningar (2007 och 2015)[2] anger fler kvinnor än män att de solar i solarium. Därför kan förtydligande i regleringen bidra till att främja kvinnors hälsa.

[2] Folkhälsomyndigheten, Miljöhälsorapport 2017

Strålsäkerhetsmyndighetens författningssamling

ISSN 2000-0987
Utgivare: Ulf Yngvesson

Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om kosmetiska solarier och artificiella solningsanläggningar

SSMFS 20YY:XX
Publicerad
den DD MMMM YYYY

Utfärdade den DD MMMM YYYY

Strålsäkerhetsmyndigheten föreskriver[1] följande med stöd av 4 kap. 10 §, 5 kap. 8 §, 8 kap. 11 och 12 §§ samt 9 kap. 3 § strålskyddsförordningen (2018:506).

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner

1 § Dessa föreskrifter bestämmelser om

1. strålskydd som ska iakttas av den som yrkesmässigt upplåter kosmetiska solarier, och
2. artificiella solningsanläggningar

2 § Ord och uttryck i dessa föreskrifter har samma betydelse som i strålskyddslagen (2018:396) och strålskyddsförordningen (2018:506).

I föreskrifterna avses med

artificiell solningsanläggning: lokal, rum, utrymme eller anordning avsedd för samtidig bestrålning av flera personer med artificiellt ljus, huvudsakligen i syfte att åstadkomma upplevelser av välbefinnande och avkoppling,

ekvivalenskod: solarielysrörs märkning med effekt, rörtyp och strålningsegenskaper enligt svensk standard SS-EN 61228:2008,

ultraviolett strålning: elektromagnetisk strålning med våglängder inom området 180–400 nanometer (nm),

UV-kod: del av ett solarielysrörs ekvivalenskod som anger rörets effekt och spektrala egenskaper,

UV-typ: kategoriindelning av solarier med hänsyn till strålningsegenskaperna enligt svensk standard SS-EN 60335-2-27:2014,

UV-typ 3: solarium med en total erytemeffektiv irradians som inte överstiger 0,3 watt per kvadratmeter, och

X- och Y-värden: delar av ett solarielysrörs UV-kod som anger dess spektralt vägda UVA/UVB-kvot.

[1] Se Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

2 kap. Kosmetiska solarier

Anmälan

1 § Den som avser att bedriva sådan verksamhet som avses i 1 kap. 1 § 1 som är riktad till allmänheten, ska anmäla detta till den nämnd som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet i den kommun där verksamheten ska bedrivas. En anmälningspliktig verksamhet får påbörjas tidigast sex veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte nämnden bestämmer något annat.

2 § En anmälan enligt 1 § ska innehålla

1. verksamhetsutövarens namn, adress, organisationsnummer, firmatecknare och fakturaadress,
2. kontaktperson med kontaktuppgifter,
3. verksamhetens adress, typ av verksamhet som ska bedrivas och tidpunkt då verksamheten ska påbörjas
4. uppgifter om solarieverksamheten är bemannad eller obemannad,
5. egenkontrollprogram enligt 20 §,
6. uppgifter om tillverkare och modell för varje kosmetiskt solarium,
7. uppgifter om UV-typ för solarierna, och
8. solarietillverkarens intyg om att solarierna överensstämmer med kraven som avses i 5 §.

3 § Varje väsentlig förändring av de förhållanden som anges i anmälan eller om verksamheten upphör ska snarast meddelas till den kommunala nämnden.

Utformning och märkning

4 § I en verksamhet där kosmetiskt solarium upplåts till allmänheten får endast solarium av UV-typ 3 användas.

5 § Kosmetiska solarier som upplåts till allmänheten ska uppfylla

1. strålskyddskraven i de avsnitt av svensk standard SS-EN-60335-2-27:2014, som anges i bilaga 1, eller
2. likvärdiga krav som uppfyller bestämmelserna i

a) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/35/EU av den 26 februari 2014 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om tillhandahållande på marknaden av elektrisk utrustning, och

b) Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/42/EG av den 17 maj 2006 om maskiner och om ändring av direktiv 95/16/EG.

6 § Lysrör som används i ett kosmetiskt solarium som upplåts till allmänheten ska vara märkta med ekvivalenskod och ha UV-kod med X- och Y-värden inom det intervall som framgår av solariets märkning.

7 § Ett kosmetiskt solarium som upplåts till allmänheten ska på ett varaktigt och lätt synligt sätt vara märkt i enlighet med vad som framgår av bilaga 2. Uppgifter om solariets korrekta användning i enlighet med bilaga 2 ska finnas tillgängliga och lätt åtkomliga för dess användare.

Service

8 § Varje kosmetiskt solarium som upplåts till allmänheten ska genomgå service minst en gång om året eller med det kortare tidsintervall som krävs för att säkerställa att utrustningen fungerar som avsett och att den totala erytemeffektiva irradiansen inte överstiger 0,3 watt per kvadratmeter.

Servicen ska genomföras och dokumenteras av en för ändamålet utbildad tekniker och dokumentationen ska bevaras i minst 5 år.

Avskärmning

9 § Ett kosmetiskt solarium som upplåts till allmänheten ska placeras eller avskärmas så att personer inte kan bli exponerade oavsiktligt.

Exponeringsschema

10 § I en verksamhet där kosmetiskt solarium upplåts till allmänheten, ska ett exponeringsschema med tillhörande anvisningar anslås väl synligt där bokning eller betalning sker samt i direkt anslutning till varje solariebädd. Solarieverksamheter som använder sig av digitala betalnings- eller bokningssystem ska också hålla exponeringsschemat tillgängligt digitalt i anslutning till betalnings- eller bokningssystemet.

11 § Exponeringsschemat ska ange

1. solarietillverkarens rekommendationer om
   a) hur hudtyp ska bedömas,
   b) initial testsolning, relaterat till hudtyp,
   c) maximalt antal soltillfällen per år, relaterat till hudtyp, och
   d) maximal soltid per solningstillfälle, relaterat till hudtyp, samt
2. att det i de fall som det är osäkert vilken hudtyp användaren har, ska väljas en exponeringstid för en ljusare hudtyp.

Informationen i exponeringsschemat får inte stå i strid med det som följer av avsnitt 2 i bilaga 2.

Information till allmänheten

12 § Ett anslag med ”Råd för att skydda din hälsa” som är utformat på det sätt som framgår av bilaga 3, ska finnas på eller intill varje kosmetiskt solarium som upplåts till allmänheten och vid plats där solningen betalas eller bokas. Anslagen ska minst ha format A3 och vara placerade så att de är väl synliga och så att texten är läslig för den som ska använda solariet.

Solarieverksamheter som använder sig av digitala betalnings- eller bokningssystem ska också hålla ”Råd för att skydda din hälsa” tillgänglig digitalt i anslutning till betalnings- eller bokningssystemet.

13 § Den skylt med information om förbudet mot att låta någon som är under 18 år sola i ett kosmetiskt solarium som avses i 7 kap. 7 § 2 strålskyddslagen (2018:396), ska vara utformad på det sätt som framgår av bilaga 4 och minst ha format A3. Skylten ska även finnas väl synlig vid plats där solningen betalas eller bokas.

14 § I en verksamhet där kosmetiskt solarium upplåts till allmänheten, ska information om att huden ska vara ren från krämer och andra kosmetiska produkter innan solning finnas väl synlig för den som ska använda solariet. Solarieverksamheter som använder sig av digitala betalnings- eller bokningssystem ska också hålla denna information tillgänglig digitalt i anslutning till betalnings- eller bokningssystemet.

15 § I en verksamhet där kosmetiskt solarium upplåts till allmänheten som använder sig av digitala betalnings- eller bokningssystem, ska det säkerställas att den som ska använda solariet har tagit del av informationen i 12–14 §§ innan betalning sker.

16 § En verksamhet där kosmetiskt solarium upplåts till allmänheten får inte marknadsföras på ett sätt som antyder att användningen av solarier är hälsofrämjande eller kan ge medicinska effekter.

Produkter

17 § Produkter som är avsedda för användning på huden före solning får inte säljas i en verksamheten där kosmetiskt solarium upplåts till allmänheten.

Skyddsglasögon

18 § Skyddsglasögon som uppfyller kraven i svensk standard SS-EN 60335-2-27:2014 ska finnas tillgängliga för varje person som använder ett kosmetiskt solarium som upplåts till allmänheten.

Obemannad verksamhet

19 § I obemannad verksamhet med kosmetiska solarier som upplåts till allmänheten ska strömförsörjningen vara försedd med ett extra tidur som slår ifrån matningsspänningen till solariets lampor och lysrör efter högst 15 minuters användning. Längsta möjliga soltid ska vara 15 minuter.

Egenkontroll

20 § Innan en verksamhet där kosmetiskt solarium upplåts till allmänheten får påbörjas, ska ett sådant program för egenkontroll som avses i 7 kap. 7 § 3 strålskyddslagen (2018:396) vara upprättat och finnas tillgängligt för tillsynsmyndigheten. Programmet ska vara dokumenterat, aktuellt och ändamålsenligt för den aktuella verksamheten. Det ska säkerställas att

alla som arbetar i verksamheten är väl förtrogna med innehållet i programmet.

21 § Programmet för egenkontroll ska omfatta dokumenterade rutiner för att säkerställa att

1. förbudet i 7 kap. 6 § strålskyddslagen (2018:396) mot att yrkesmässigt låta någon som inte har fyllt 18 år sola i ett kosmetiskt solarium upprätthålls,
2. varje solariums utformning uppfyller kraven i 4 och 5 §§,
3. kraven på lysrören i 6 § efterlevs,
4. varje solarium är märkt i enlighet med 7 §,
5. service är utförd i enlighet med 8 §,
6. varje solarium är placerat eller avskärmat i enlighet med 9 §,
7. kraven beträffande exponeringsschema i 10 och 11 §§ är uppfyllda,
8. information är anslagen i enlighet med 12–14 §§,
9. användare har tagit del av information enligt 15 §,
10. skyddsglasögon finns tillgängliga i enlighet med 18 §,
11. kraven i 19 § är uppfyllda för obemannade verksamheter,
12. de som arbetar i verksamheten har tillräckliga kunskaper om strålskyddslagen samt dessa föreskrifter, och
13. förändringar meddelas tillsynsmyndigheten i enlighet med 2 kap. 3 §.

Tillsynsavgifter

22 § Av 8 kap. 2 § första stycket 3 strålskyddsförordningen (2018:506) följer att en kommunal nämnd som ansvarar för miljö- och hälsoskyddsområdet ska ha tillsyn över verksamheter med kosmetiska solarier inom kommunen. Enligt 8 kap. 14 § strålskyddsförordningen får kommunen meddela föreskrifter om avgifter för sådan tillsyn.

Den kommunala nämndens kostnader för provtagning och undersökning av prov ska ersättas av den vars verksamhet tillsynen avser.

3 kap. Artificiella solningsanläggningar

1 § Exponeringen av personer i en artificiell solningsanläggning som upplåts till allmänheten får inte överstiga de värden som framgår av bilaga 5.

2 § Solglasögon ska finnas tillgängliga för varje person som använder en artificiell solningsanläggning.

3 § Vid en artificiell solningsanläggning som upplåts till allmänheten med lampor vars luminans överstiger 100 000 candela per kvadratmeter, ska det finnas väl synliga varningsskyltar med texten: VARNING – Intensivt ljus. Användning av solglasögon rekommenderas. Se inte på lamporna.

4 kap. Dispens

1 § Strålsäkerhetsmyndigheten kan ge dispens från dessa föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det kan ske utan att det kan antas medföra

en oacceptabel risk för att människor eller miljön utsätts för skadlig verkan av strålning.

Dessa föreskrifter träder i kraft den DD MMMM YYYY, då Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2012:5) om solarier och artificiella solningsanläggningar ska upphöra att gälla.

STRÅLSÄKERHETSMYNDIGHETEN

NINA CROMNIER

Ulf Yngvesson

Bilaga 1

Krav i svensk standard som ska vara uppfyllda

Av tabellen framgår de avsnitt i svensk standard som SS-EN 60335-2-27:2014 som avser strålskydd och som ska vara uppfyllda enligt 2 kap. 5 §.

Avsnitt	**Innehåll**
1	Omfattning och giltighet
1 not 101 p. 2	Påpekande att nationella myndigheter kan lägga till eller ha särskilda krav beträffande användning
3.101	Definition av källa för UV-strålning
3.103	Definition av effektiv irradians
4	Allmänna krav
5	Allmänna provningskrav
6.101, annex BB	Kategorisering av solarier i UV-typ. Definition av UV-typ 1–4 och irradiansgränsvärden
7.1	Märkning (UV-typ, UV-källor, rör och rördata, varningstexter)
7.12	Uppgifter som ska finnas i instruktioner för ett solariums korrekta användning
7.15	Krav på synlig placering av märkskyltar och varningstexter
10	Nominell effekt, spänning och ström vid provning
22.103	Beröringsskydd för källorna för UV-strålning
22.105	Krav på automatisk avstängning (extra inbyggt tidur) vid fel på timer i liggsolarier
22.106	Tidur, inställbart för rekommenderade soltider
22.110	Nödstoppsknapp för avstängning ska finnas lättåtkomlig
22.111	Specifikation av XY-intervall för ersättningsrör baserat på UV-koden för de originalrör som använts vid solariets typprovning
22.112	Konstruktionskrav att UV-strålningen ska upphöra (eller inte öka) om ett filterglas lossnar, saknas eller är trasigt

Avsnitt	**Innehåll**
32.101	Gränsvärden för total irradians och UVC-strålning, mätförutsättningar, mätregler, mätinstrument
Figur 103	UV-strålningens aktionsspektrum (även tabeller)
Annex AA	Luminansmätning
Annex CC	Förklaring av och exempel på UV-lysrörs märkning med ekvivalens-kod där UV-kod och X- och Y-värden ingår

Bilaga 2

Märkning och instruktioner för användning av kosmetiskt solarium som upplåts till allmänheten

I bilagan anges hur ett kosmetiskt solarium som upplåts till allmänheten ska vara märkt och vilka uppgifter om solariets korrekta användning som ska finnas tillgängliga för dess användare.

1. Märkning

Ett kosmetiskt solarium ska vara märkt med

1. uppgift om kategori,
2. UV-lysrörs ekvivalenskod och XY-intervall eller referenstypbeteckning för andra källor för UV-strålning, och
3. varningstext med följande innehåll: ”VARNING Ultraviolett strålning kan skada ögon och hud, åldra huden och ge hudcancer. Läs bruksanvisningen noga. Använd avsedda skyddsglasögon. Vissa mediciner och kosmetiska preparat kan orsaka överkänslighet.”

Om ett kosmetiskt solarium används i en solariesalong eller liknande, får varningen i punkt 3 i stället finnas på ett väl synligt anslag intill solariet. Texten ”läs bruksanvisningen noga” får ersättas med ”rådfråga personalen”.

Kosmetiska solarier med en luminans som överstiger 100 000 candela per kvadratmeter ska vara märkta med texten ”Varning – intensivt ljus, se inte på lamporna”.

Om varningarna kombineras behöver inte ordet ”Varning” upprepas.

2. Uppgifter om ett kosmetiskt solariums korrekta användning

Av solariets bruksanvisning ska framgå

1. att barn inte ska vara närvarande då solariet används
2. att solariet inte ska användas av personer som

a) är under 18 år,
b) har fräknar,
c) har naturligt rött hår,
d) har abnorma missfärgade hudfläckar,
e) har många födelsemärken på kroppen (fler än 15, över 2 millimeter),
f) har stora osymmetriska födelsemärken (över 5 millimeter),
g) har solsveda,
h) inte blir solbruna eller inte blir det utan att bränna sig först,
i) har svårt för att bli bruna och lätt bränner sig i solen,
j) vet de har bränt sig allvarligt upprepade gånger i barndomen,
k) har eller har haft hudcancer eller har en känd risk för att få det,
l) har en nära släkting som har eller har haft melanom,

m) är under läkarvård för sjukdomar som innebär ljuskänslighet, eller

n) tar fotosensibiliserande medicin,

3. att ingen exponering får överskrida en persons lägsta erytemdos, dvs. den UV-dos som kan ge skönjbar hudrodnad samt att om hudrodnad uppträder efter en exponering så ska ingen ytterligare exponering ske på en vecka men kan därefter återupptas om exponeringen börjar om från exponeringsschemats början,

4. att om oväntade biverkningar, till exempel. klåda, uppstår inom 48 timmar efter den första exponeringen, ska medicinsk sakkunskap tillfrågas före fortsatt exponering,

5. avsett exponeringsavstånd (om det inte är givet av solariets konstruktion),

6. rekommenderat exponeringsschema som specificerar soltiders längd och uppehållet mellan dem med utgångspunkt från UV-strålningen i solariet, hudkänslighet och eventuellt avståndsberoende,

7. att den första solningen, som med osolad hud är en ”testsolning”, inte får överskrida exponeringen 100 joule per kvadratmeter erytemeffektiv ultraviolett strålning eller ska baseras på ett test på en liten begränsad hudyta,

8. antalet exponeringar som inte bör överskridas per år kompletterat med informationen: ”Varje solariesolning ökar risken för hudcancer. Inget antal är ofarligt.”,

9. att solariet inte ska användas om dess tidur eller ett filter är trasigt eller saknas,

10. identifiering av reservdelskomponenter som kan påverka den ultravioletta strålningen,

11. identifiering av utbytbara källor för UV-strålning och att de bara ska ersättas av sådana som anges på solariets märkning och att UV-lysrör bara ska ersättas med sådana som har en ekvivalenskod med UV-kodsuppgifter som faller inom ekvivalensområden angivna på solariet,

12. att UV-strålning från sol eller solarier kan orsaka bestående hud- och ögonskador som beror såväl av stråldos och strålegenskaper som individuell hudkänslighet,

13. att solsveda kan uppstå efter överexponering, att alltför många upprepade exponeringar kan leda till att huden åldras i förtid och ökad risk att få hudtumörer och att ju mer ett solarium används, desto högre risk,

14. att utan skyddsglasögon finns risk för ögonskador såsom att hornhinnan ytterst i ögat kan bli inflammerad av solariets UV-strålning, att ögats inre delar och näthinna kan ta skada av för mycket UV-strålning och att katarakt kan uppstå av upprepade exponeringar,

15. att vid allergiska reaktioner av UV-strålning eller utpräglad individuell känslighet ska medicinsk sakkunskap rådfrågas innan exponeringar påbörjas, och

16. att man som försiktighetsåtgärder vid användning av ett solarium måste

a) använda tillhandahållna skyddsglasögon som är anpassade för användning i solariet (kontaktlinser eller solglasögon ger inte tillräckligt skydd),

b) avlägsna kosmetika i god tid före exponering och inte använda solkrämer eller medikamenter som kan påskynda eller förstärka solariesolbrännan,

c) konsultera medicinskt sakkunnig om man är osäker på om ultraviolett strålning kan försvåra medicinska sjukdomstillstånd eller bieffekter av medicinering,

d) göra uppehåll minst 48 timmar mellan solningstillfällena på grund av UV-strålningens kumulativa erytemverkan,

e) undvika att sola både i solarium och ute i solen samma dag,

f) följa exponeringsschemats rekommendationer om soltider, uppehåll och i förekommande fall avstånd från solarielamporna,

g) söka läkare om det blir bestående knölar eller sår på huden eller om leverfläckar förändras, och

h) skydda känsliga hudpartier som till exempel sår, tatueringar och könsorgan.

Bilaga 3

Råd för att skydda din hälsa

Sola inte i solarium om...

- du är under 18 år
- din hud
  - ...är ljus eller fräknig
  - ...lätt blir röd och svider vid solning
  - ...redan är röd och öm
  - ...har många födelsemärken eller pigmentfläckar
  - ...har missfärgade partier
- du brände dig allvarligt som barn
- du eller någon nära släkting har haft hudcancer
- du tar medicin som ökar känsligheten för sol

Solinstruktioner

- Vänta alltid minst 48 timmar mellan två solpass
- Dubblera inte solpass
- Sola aldrig i både solarium och ute i solen samma dag
- Använd inte hudkrämer, smink eller medel som förstärker eller påskyndar solbränna
- Använd skyddsglasögon
- Täck ömtåliga hudpartier, tatueringar och sår

Rådfråga läkare om...

- du är osäker på om din medicin ökar din känslighet för sol
- ett födelsemärke ändrar sig eller börjar klia, eller om du får oväntade hudförändringar

Solkänslighet & pigmenteringsförmåga

Är du känslig för sol?		Blir du lätt brun?	
Alltid röd Aldrig brun	Alltid röd Sällan brun	Sällan röd Alltid brun	Aldrig röd Alltid brun
Använd inte solariet!		**Max tio solningar tre gånger per år** Solpass 1: max 5 minuter. Solpass 2: 10 minuter. Solpass 3–10: max 15 minuter.	

Varning!

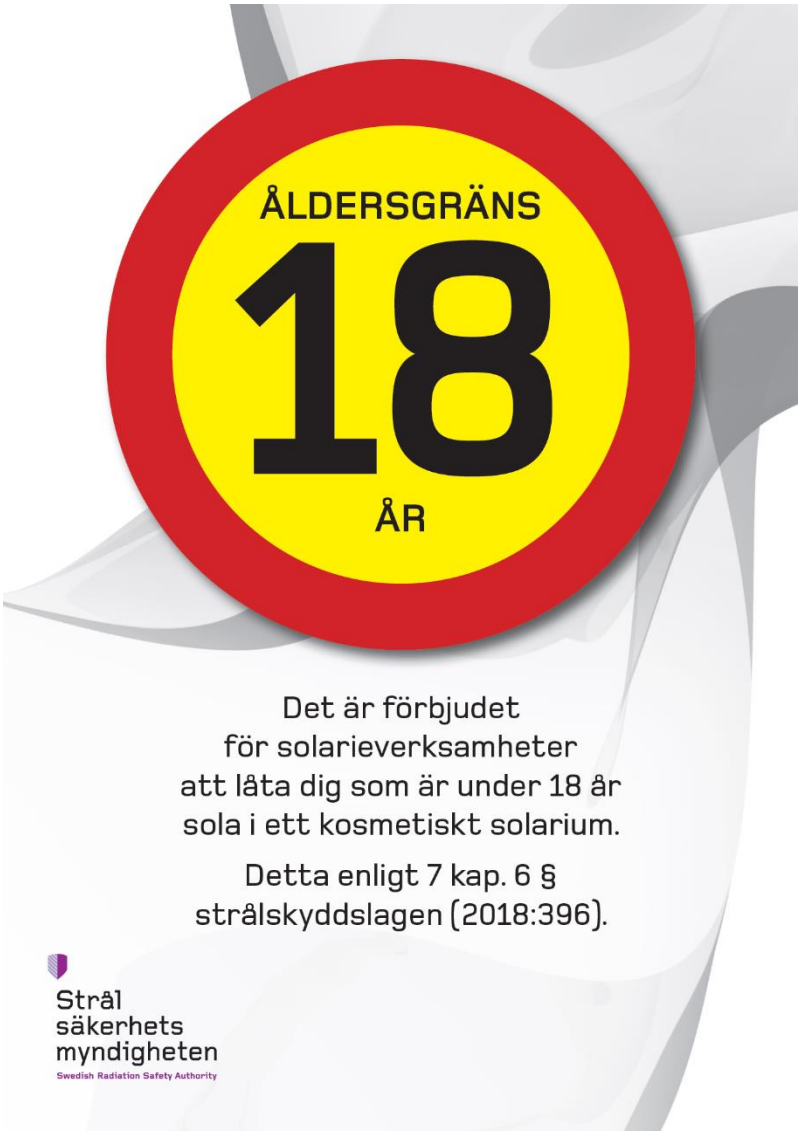
Solarier kan orsaka bestående skador på ögon och hud, göra att huden åldras i förtid samt orsaka hudcancer.

Risken ökar för den som börjar sola i tonåren eller i tjugoårsåldern. Ju mer solariesol, desto högre risk.

Användning av solarier är cancerframkallande. Myndigheterna avråder från att använda solarier för att bli brun.

Strålsäkerhetsmyndigheten
Swedish Radiation Safety Authority

Bilaga 4

ÅLDERSGRÄNS
18
ÅR
Det är förbjudet
för solarieverksamheter
att låta dig som är under 18 år
sola i ett kosmetiskt solarium.
Detta enligt 7 kap. 6 §
strålskyddslagen (2018:396).
Strål
säkerhets
myndigheten
Swedish Radiation Safety Authority

Bilaga 5

Värden för ultraviolett strålning

För en lampa som har flera spektrallinjer eller som har en kontinuerlig spektralfördelning bör den viktade strålningsexponeringen under ett dygn inte överstiga värdet 30 joule per kvadratmeter (J/m²), som gäller för den biologiskt mest effektiva våglängden 270 nanometer (nm). Den viktade strålningsexponeringen beräknas med tillräcklig noggrannhet för alla praktiska bedömningar ur nedanstående analytiska uttryck.

$220 < \lambda \leq 270$ $S(\lambda) = 0{,}959^{(270 - \lambda)}$

$270 < \lambda \leq 300$ $S(\lambda) = 1 - 0{,}36((\lambda - 270)/20)^{1{,}64}$

$300 < \lambda \leq 400$ $S(\lambda) = 0{,}3 - 0{,}736^{(\lambda - 300)} + 10^{(2 - 0{,}0163 \cdot \lambda)}$

där λ ska uttryckas i nm.

Eftersom de olika våglängderna har olika biologisk effektivitet beräknas först en viktad irradians, E_{eff}, genom att irradiansen för varje våglängd multipliceras med den biologiska effektiviteten, $S(\lambda)$, för denna våglängd. De erhållna produkterna summeras enligt följande.

$$E_{eff} = \Sigma E_{\lambda} \cdot S(\lambda) \cdot \Delta\lambda$$

$E \lambda$ = spektral irradians i W/m²nm
$S(\lambda)$ = relativ biologisk effektivitet (dimensionslös)
$\Delta\lambda$ = våglängdsintervall i nm

E_{eff} är då den viktade irradiansen ("biologiskt effektiva irradiansen") relativt en monokromatisk lampa med våglängden 270 nm.

Den viktade strålningsexponeringen erhålls som produkten av den viktade irradiansen och exponeringstiden. Den längsta rekommenderade exponeringstiden t_{max} (s) beräknas ur

$E_{eff} \cdot t_{max} = 30$ J/m² varav $t_{max} = 30/E_{eff}$

Strålsäkerhetsmyndighetens vägledningssamling

ISSN: Klicka här för att ange ISSN.

Strål säkerhets myndigheten
Swedish Radiation Safety Authority

SSMFS xxx

Vägledning med bakgrund och motiv till Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (xxx) om kosmetiska solarier och artificiella solningsanläggningar

Fastställd:

Datum: xxx

Dokumentnummer: xxx

Innehållsförteckning

Kapitel 1. Tillämpningsområde och definitioner 6
Tillämpningsområde 6
Definitioner 6
Kapitel 2. Kosmetiska solarier 8
Anmälan 8
Uppgifter vid anmälan 8
Utformning och märkning 9
Service 12
Avskärmning 12
Exponeringsschema 13
Information till allmänheten 14
Produkter 16
Obemannad verksamhet 17
Egenkontroll 17
Tillsynsavgifter 18
Kapitel 3. Artificiella solningsanläggningar 20
Exponering 20
Ögonskydd 20
Om varningsskylt 21
Kapitel 4. Dispens 22
Allmänt 22
Bilaga 1. Krav i svensk standard som ska vara uppfyllda 23
Bilaga 2. Märkning och instruktioner för användning av kosmetiskt solarium som upplåts till allmänheten 25
Bilaga 3. Affisch Råd för att skydda din hälsa 28
Bilaga 4. Utformning av skylt om förbud 29
Bilaga 5. Värden för ultraviolett strålning 30

Bakgrund

I strålskyddslagen (2018:396) har införts ett förbud mot att yrkesmässigt låta någon som inte har fyllt 18 år sola i ett kosmetiskt solarium. Det har också införts ett krav på upprättande av ett program för egenkontroll för att kontrollera sådan verksamhet. Kommunerna är sedan tidigare tillsynsmyndighet över verksamhet med kosmetiska solarier.

Verksamhet med kosmetiskt solarium är anmälningspliktig. Genom anmälningsplikten medvetandegörs verksamhetsutövaren om att verksamheten regleras genom strålskyddslagen, strålskyddsförordningen (2018:396) och Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter. Anmälan är avgiftsbelagd i form av anmälningsavgift.

Av 7 kap. strålskyddslagen framgår allmänna skyldigheter som gäller för kosmetiska solarier och andra tekniska anordningar som kan alstra icke-joniserande strålning. Bl.a. föreskrivs att den som bedriver denna typ av verksamhet ska se till att den som är sysselsatt i denna har god kännedom om förhållanden, villkor och föreskrifter under vilka verksamheten bedrivs samt blir upplyst om de risker som kan vara förenade med denna.

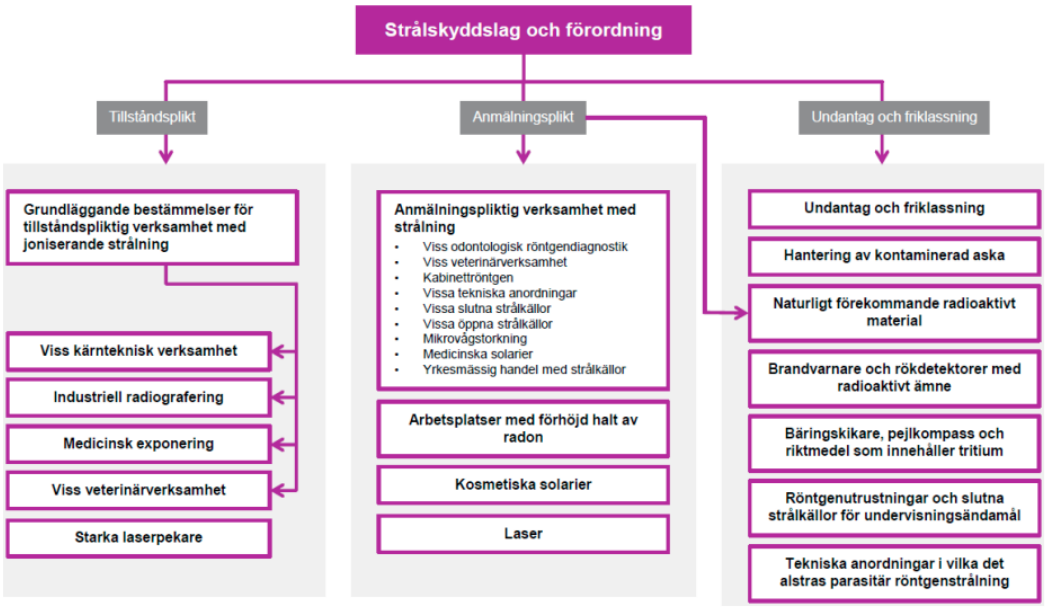
En förändring av Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2012:5) om solarier och artificiella solningsanläggningar ämnar förtydliga nuvarande regleringar, uppdatera inaktuella standarder, möta upp de nya tekniska lösningarna som används av solarieföretag och införa krav som ger en ökad strålsäkerhet.

Syfte

Denna vägledning riktar sig såväl till verksamhetsutövare som till tillsynsmyndigheterna och syftar till att underlätta tolkningen av bestämmelser och öka förståelsen för kravbilden genom att redovisa bakgrund, förklaringar och motiv till bestämmelserna, och varför de har utformats på det sätt som de har.

Strålsäkerhetsmyndighetens författningsstruktur

Nedan ges en översikt över Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter för verksamheter med strålning.

Föreskrifternas omfattning och innebörd i stort

Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser för anmälningspliktig verksamhet med strålning som verksamhetsutövaren ska följa.

De nu föreslagna föreskrifterna är indelade i fyra kapitel där 1 kap. behandlar tillämpningsområde och definitioner, 2 kap. behandlar särskilda bestämmelser för kosmetiska solarier, 3 kap. behandlar särskilda bestämmelser för artificiella solningsanläggningar och 4 kap. behandlar dispens.

Referenser och förkortningar

En lista på de förkortningar som används och de dokument som omnämns i vägledningstexten framgår nedan. Det är också en referenslista över de dokument som omnämns i vägledningstexten.

Förkortning/dokumentnummer	**Förklaring**
Strålskyddslag	Strålskyddslag (2018:396)
Strålskyddsförordning	Strålskyddsförordning (2018:506)
Rådets direktiv 2014/35/EU	Rådets direktiv 2014/35/EU av den 26 februari 2014 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om tillhandahållande på marknaden av elektrisk utrustning.
Rådets direktiv 2006/42/EG	Rådets direktiv 2006/42/EG av den 17 maj 2006 om maskiner och om ändring av direktiv 95/16/EG.
SSMFS 2012:5	Strålsäkerhetsmyndighetens upphävda föreskrifter om solarier och artificiella solningsanläggningar
SSMFS 2018:25	Föreskrifter om ändring i Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2012:5) om solarier och artificiella solningsanläggningar.
SS-EN 61228:2008	Fluorescent ultraviolet lamps used for tanning – Measurement and specification method (Swedish Standard)
SS-EN 60335-2-27:2014	Elektriska hushållsapparater och liknande bruksföremål
SSMFS	Strålsäkerhetsmyndighetens författningssamling
UV	Ultraviolett

Kapitel 1. Tillämpningsområde och definitioner

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om
1. strålskydd som skall iakttas av den som yrkesmässigt upplåter kosmetiska solarier,
2. artificiella solningsanläggningar.

Syfte

Syftet med bestämmelsen är att klargöra att dessa föreskrifter med strålskyddsbestämmelser gäller för den som bedriver verksamhet med kosmetiska solarier eller artificiella solningsanläggningar som upplåts till allmänheten.

Tillämpning av bestämmelsen

Definitionen av kosmetiskt solarium framgår av 1 kap. 11 § strålskyddslagen (2018:396).

Äldre bestämmelser

Bestämmelser för solarier och artificiella solningsanläggningar har tidigare funnits i Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2012:5) om solarier och artificiella solningsanläggningar.

Definitioner

2 § Ord och uttryck i dessa föreskrifter har samma betydelse som i strålskyddslagen (2018:396) och strålskyddsförordningen (2018:506). I föreskrifterna avses med

Term	Definition
Artificiell solningsanläggning	Lokal, rum, utrymme eller anordning avsedd för samtidig bestrålning av flera personer med artificiellt ljus, huvudsakligen i syfte att åstadkomma upplevelser av välbefinnande och avkoppling.
Ekvivalenskod	Solarielysrörs märkning med effekt, rörtyp och strålningsegenskaper enligt svensk standard SS-EN 61228:2008.
Ultraviolett strålning	Elektromagnetisk strålning med våglängder inom området 180–400 nanometer (nm)
UV-kod	Del av ett solarielysrörs ekvivalenskod som anger rörets effekt och spektrala egenskaper.
UV-typ	Kategoriindelning av solarier med hänsyn till strålningsegenskaperna enligt svensk standard SS-EN 60335-2-27:2014.
UV-typ 3	Solarium med en total erytemeffektiv irradians som inte överstiger 0,3 watt per kvadratmeter.

X- och Y-värden	Delar av ett solarielysrörs UV-kod som anger dess spektralt vägda UVA/UVB-kvot.

En artificiell solningsanläggning brukar ibland gå under namnet solrum eller vara ett inslag i verksamheter som arbetar med ljusterapi.

Den svenska standarden är identisk med europastandard CENELEC EN 60335-2-27:2014. Standarden beskriver UV-typerna på följande sätt: UV-typ 1 och UV-typ 2 är kosmetiska solarier vars biologiska verkan enbart eller huvudsakligen åstadkoms av långvågig ultraviolett strålning (>320 nm) och som är avsedda för professionell användning under överinseende av en person som har lämplig utbildning. UV-typ 3 är kosmetiska solarier vars biologiska verkan åstadkoms av både kort- och långvågig ultraviolett strålning och som kan användas utan särskild utbildning. UV-typ 4 är solarier vars biologiska verkan huvudsakligen åstadkoms av kortvågig ultraviolett strålning (< 320 nm) och som är avsedda för användning enligt läkares ordination.

För UV-typ 3 solarier gäller att total (sammanlagd) erytemeffektiv irradians (250–400 nm) inte får överstiga 0,3 W/m². Dessutom ska mätvärden i det kortvågiga spektralintervallet 250–320 nm och i det långvågiga 320–400 nm vara mindre än 0,15 W/m².

X anger total eryteminducerande irradians i våglängdsområdet 250–400 nm, angivet i milliwatt per kvadratmeter. Y anger kvoten mellan eryteminducerande irradians för våglängder under respektive över 320 nm viktade enligt CIE[1], mätt enligt svensk standard SS-EN 61228:2008. Med erytem menas i detta fall en hudrodnad som orsakas av UV-strålningen.

[1]Comission Internationale de l'Eclairage Central Bureau "*Erythema reference action spectrum and standard erythema dose | CIE"*, tillgänglig på: https://cie.co.at/publications/erythema-reference-action-spectrum-and-standard-erythema-dose-0

Kapitel 2. **Kosmetiska solarier**

Anmälan

> **1 §** Den som avser att bedriva sådan verksamhet som avses i 1 kap. 1 § 1 som är riktad till allmänheten, ska anmäla detta till den nämnd som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet i den kommun där verksamheten ska bedrivas. En anmälningspliktig verksamhet får påbörjas tidigast sex veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte nämnden bestämmer något annat.

Tillämpningsområde

Syftet med bestämmelsen är att tillsynsmyndigheten ska få kännedom om verksamheten med kosmetiska solarier i god tid innan verksamheten påbörjas. Tillsynsmyndigheten har då möjlighet att tillhandahålla information om de krav som gäller för verksamheten. Tillsynen är viktig för att upprätthålla strålskyddet bland verksamhetsutövarna, och därmed skydda kunderna mot oönskade effekter av strålning.

Bakgrund och överväganden

Enligt 8 kap. 2 § 3 strålskyddsförordningen (2018:506) ska den kommunala nämnd som ansvar för miljö- och hälsoskyddsområdet ha tillsyn över verksamheter med kosmetiska solarier som allmänheten har tillträde till inom kommunen

Äldre bestämmelser

Bestämmelser om anmälan för verksamheter som tillhandahåller kosmetiska solarier har tidigare funnits i 10 § Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2012:5) om solarier och artificiella solningsanläggningar.

Uppgifter vid anmälan

> **2 §** En anmälan enligt 1 § ska innehålla uppgifter om
> 1. verksamhetsutövarens namn, adress, organisationsnummer, firmatecknare och fakturaadress,
> 2. kontaktperson med kontaktuppgifter,
> 3. verksamhetens adress, typ av verksamhet som ska bedrivas och tidpunkt då verksamheten ska påbörjas,
> 4. uppgifter om solarieverksamheten är bemannad eller obemannad,
> 5. egenkontrollprogram enligt 20 §,
> 6. uppgifter om tillverkare och modell för varje kosmetiskt solarium,
> 7. uppgifter om UV-typ för solarierna, och
> 8. solarietillverkarens intyg om att solarierna överensstämmer med kraven som avses i 5 §.

> **3 §** Varje väsentlig förändring av de förhållanden som anges i anmälan eller om verksamheten upphör ska snarast meddelas till den kommunala nämnden.

Syfte

Syftet med bestämmelserna är att tillsynsmyndigheten ska ha aktuella uppgifter om verksamheten som ett underlag för myndighetens tillsyn och att verksamhetsutövaren fortlöpande ska uppdatera de uppgifter som rör verksamheten.

Tillämpning av bestämmelsen

Om verksamheten bedrivs på flera platser ska samtliga adresser anges i anmälan. Vad gäller utländska verksamheter kan tillsynsmyndigheten t.ex. begära att verksamhetsutövaren

inkommer med utdrag från ett utländskt bolagsregister för att få tillgång till de uppgifter som anges i punkt 1.

Ett godtagbart intyg enligt punkt 8 ska tydligt ange vilket solarium som intyget gäller.

Den uppdaterade standarden SS-EN 60335-2-27:2014 ställer liknande krav vad gäller strålsäkerheten som standarden från 2010, det innebär att solarier som uppfyllde krav 2010 även fortsättningsvis uppfyller strålskyddskraven.

Bakgrund och överväganden

Enligt 8 kap. 2 § första stycket 3 strålskyddsförordningen (2018:506) ska en kommunal nämnd som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet ha tillsyn över verksamheter med kosmetiska solarier inom kommunen. Tillsynen ska säkerställa att strålskyddslagen och föreskrifter och villkor som har meddelats med stöd av lagen följs.

Äldre bestämmelser

Bestämmelser om anmälan för verksamheter som tillhandahåller kosmetiska solarier har tidigare funnits i 10 § Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2012:5) om solarier och artificiella solningsanläggningar.

Äldre bestämmelser har saknat krav om egenkontrollprogram vid anmälan av verksamhet till tillsynsmyndigheten samt uppdatering av väsentliga förändringar.

Utformning och märkning

4 § I en verksamhet där kosmetiskt solarium upplåts till allmänheten får endast solarium av UV-typ 3 användas.

5 § Kosmetiska solarier som upplåts till allmänheten ska uppfylla

1. strålskyddskraven i de avsnitt av svensk standard SS-EN-60335-2-27:2014, som anges i bilaga 1, eller
2. likvärdiga krav som uppfyller bestämmelserna i

a) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/35/EU av den 26 februari 2014 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om tillhandahållande på marknaden av elektrisk utrustning, och

b) Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/42/EG av den 17 maj 2006 om maskiner och om ändring av direktiv 95/16/EG.

Syfte

Syftet med bestämmelserna är att de kosmetiska solarier som finns tillgängliga för allmänheten ska vara av den UV-typ som är anpassad för att användas av personer utan särskild utbildning samt ha begräsningar i den totala erytemeffektiva irradiansen både för kort- och långvågig ultraviolett strålning, och genom detta minska risken för skador orsakade av UV-strålning.

Syftet med bestämmelsen är även att alla solarier som upplåts till allmänheten ska uppfylla samma typ av produktsäkerhetskrav

Tillämpning av bestämmelsen

Alla solarier ska vara märkta med vilken UV-typ som används vid detta så att både verksamhetsutövare och tillsynsmyndighet okulärt kan kontrollera denna märkning för att avgöra om bestämmelsen är uppfylld.

I de fall då det uppstår oklarheter vid bedömningen av märkningen, t.ex. på grund av att solariet är märkt med två skyltar om UV-typ eller om märkningen ser egentillverkad ut eller dylikt, kan intyg krävas från tillverkaren, leverantören eller motsvarande för att kontrollera om solariet uppfyller kraven på UV-typ 3.

För UV-typ 3 solarier gäller att total erytemeffektiv irradians (250–400 nm) inte får överstiga 0,3 W/m². Dessutom ska mätvärden i det kortvågiga spektralintervallet 250–320 nm och i det långvågiga 320–400 nm vara mindre än 0,15 W/m².

För att avgöra huruvida ett solarium uppfyller kraven i standarden SS-EN-60335-2-27, utgåva 7, 2014 som anges i bilaga 1 kan tillsynsmyndigheten vid en inspektion kontrollera vissa delar av kraven i standarden. Exempel på sådant som kan kontrolleras är att alla solarium är märkta med UV-typ. Alla soltider som anges på det exponeringsschema som hör till solariet är möjliga att ställa in. Nödstoppsknapp för avstängning är väl synlig och finns lättåtkomlig för användaren av solariet.

Vidare kan kontrolleras att solariet är märkt med en rörskylt som anger vilka rör och lampor som är anpassade för solariet. För solarierör av lysrörstyp ska solariet vara märkt med ett ekvivalenskodintervall.

Ett exempel på hur denna märkning kan se ut är:

100–R–(35-47)/(2,7-3,7)

Siffran 100 anger rörets effekt (watt), ”R” anger rörtypen och intervallen i parenteserna anger intervallen på två olika strålningsegenskaper.

Alla delar i standarden kan dock inte kontrolleras fullständigt vid en okulär besiktning. Tillsynsmyndigheten kan kräva att verksamhetsutövaren visar upp ett intyg från tillverkare, leverantör eller motsvarande för att kontrollera att solariet uppfyller alla kraven i standarden som anges i bilaga 1.

Bakgrund och överväganden

Solarier av UV-typ 3 kan användas utan utbildning och är därför den UV-typ som tillåts i dessa verksamheter. Tidigare har även solarier av UV-typ 1, 2 och 4 varit tillåtna, men det har då krävts tillstånd från Strålsäkerhetsmyndigheten. Strålsäkerhetsmyndigheten har dock aldrig mottagit en tillståndsansökan för upplåtelse av någon annan UV-typ än UV-typ 3 solarier. Mot bakgrund av ovanstående bedömer Strålsäkerhetsmyndigheten att det inte är motiverat att ha kvar möjligheten att söka tillstånd för att kunna upplåta solarier av UV-typ 1, 2 och 4 till allmänheten. I fortsättningen får endast kosmetiska solarier av UV-typ 3 användas för att upplåtas till allmänheten.

Äldre bestämmelser

Bestämmelser om krav på UV-typ 3 har delvis funnits i Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2012:5) om solarier och artificiella solningsanläggningar.

Bestämmelser om utformning av solarier har tidigare funnits i 4 § Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2012:5) om solarier och artificiella solningsanläggningar.

6 § Lysrör som används i ett kosmetiskt solarium som upplåts till allmänheten, ska vara märkta med ekvivalenskod och ha UV-kod med X- och Y-värden inom det intervall som framgår av solariets märkning.

Syfte

Syftet med bestämmelsen är att solarier ska vara försedda med de rör som solariet är anpassat för. Syftet är också att det ska vara tydligt för både verksamhetsutövaren och tillsynsmyndigheten vilka rör som är godkända.

Tillämpning av bestämmelsen

De rör som får användas i ett solarium som upplåts till allmänheten ska för lysrörstyp vara märkta med en ekvivalenskod, i enlighet med svensk standard SS-EN 61228:2008, som har värden som ligger inom det ekvivalenskodintervall som anges på solariet.

Ett exempel på en ekvivalenskod: 100-R-29/2,4.

Den första siffran anger rörets effekt (watt) och bokstaven ”R” anger rörtypen. Siffran 29 brukar benämnas X-värde och siffran 2,4 Y-värde. X-värdet är ett mått på den totala erytemeffektiva irradiansen och Y-värdet anger, lite förenklat, hur stor andel av UV-strålning som är kortvågig.

Ett exempel på ett ekvivalenskodintervall är: 100-R-(22-29)/(2,0-2,8).

Rörtypen och effekten, angiven i watt, på röret ska vara identiskt med solariets märkning.

Bakgrund och överväganden

Tidigare bestämmelser om godkända rör, samt en tidigare anslagen lista med godkända rör har funnits parallellt med ett generellt godtagbart ekvivalenskodsintervall för kosmetiska solarier. Detta har orsakat frågor och osäkerhet kring vad som är tillåtet. Avsikten med de nya bestämmelserna är att det ska vara tydligt både för verksamhetsutövaren och för tillsynsmyndigheten vilka rör som uppfyller kraven i föreskrifterna och som därigenom kan anses vara godkända.

Äldre bestämmelser

Bestämmelser om godkända rör i ett solarium har tidigare funnits i 5 § Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2012:5) om solarier och artificiella solningsanläggningar.

7 § Ett kosmetiskt solarium som upplåts till allmänheten ska på ett varaktigt och lätt synligt sätt vara märkt i enlighet med vad som framgår av bilaga 2. Uppgifter om solariets korrekta användning i enlighet med bilaga 2, ska finnas tillgängliga och lätt åtkomliga för dess användare.

Syfte

Syftet med bestämmelsen är att kunderna ska upplysas om riskerna med att använda solarium.

Tillämpning av bestämmelsen

Uppgifter för solariets märkning och korrekta användning är t.ex. att solariet ska vara märkt med UV-typ och UV-lysrörs ekvivalenskod och XY-intervall samt referenstypbeteckning hos andra UV-strålkällor. Solariet ska även enligt bilaga 2 vara märkt med en varningstext med följande innebörd:

”VARNING: Ultraviolett strålning kan skada ögon och hud, åldra huden och ge hudcancer. Läs bruksanvisningen noga. Använd avsedda skyddsglasögon. Vissa mediciner och kosmetiska preparat kan orsaka överkänslighet.

Varningstexten kan också anslås på väggen intill solariet. Texten ”läs bruksanvisningen noga” får ersättas med ”rådfråga personalen”.

Äldre bestämmelser

Bestämmelsen om uppgifter för solariets märkning har tidigare funnits i 7 § Strålsäkerhetsmyndigheten föreskrifter (SSMFS 2012:5) om solarier och artificiella solningsanläggningar.

Service

8 § Varje solarium ska genomgå service minst en gång om året eller med det kortare tidsintervall som krävs för att säkerställa att utrustningen fungerar som avsett, och att den totala erytemeffektiva irradiansen inte överstiger 0,3 watt per kvadratmeter.

Service ska genomföras och dokumenteras av en för ändamålet utbildad tekniker, och dokumentationen ska bevaras i minst 5 år.

Syfte

Syftet med bestämmelserna är att solarierna ska kontrolleras och underhållas för att upprätthålla strålskyddet.

Tillämpning av bestämmelsen

Verksamhetsutövaren är ansvarig för att service av varje solarium inom verksamheten genomförs regelmässigt. Utöver att genomföra funktionskontroller behöver man säkerställa att solariets strålningsegenskaper överensstämmer med märkningen, och att den sammantagna erytemeffektiva irradiansen inte överstiger 0,3 W/m^2.

Service kan omfatta reparationer och byte av lysrör. De delar av, eller funktioner hos ett solarium eller kringutrustning som kan ha påverkats av en utförd serviceåtgärd kontrolleras innan det åter tas i bruk. Exempel på när det i övrigt kan bedömas föreligga särskilda skäl att kontrollera solariet är vid misstanke om att det kan ha blivit skadat.

Av dokumentation från genomförd service ska det framgå datum för genomförd service, ansvarig tekniker, eventuella åtgärder och brister. Dokumentationen från servicen ska finnas tillgänglig för tillsynsmyndigheten.

Bakgrund och överväganden

Enligt 7 kap. 1 § 2 strålskyddslagen (2018:396) ska den som bedriver en solarieverksamhet underhålla de tekniska anordningarna inom verksamheten.

Äldre bestämmelser

Kraven har inte funnits med i tidigare föreskrift

Avskärmning

9 § Ett kosmetiskt solarium som upplåts till allmänheten ska placeras eller avskärmas så att personer inte kan bli exponerade oavsiktligt.

Syfte

Syftet med bestämmelsen är att endast den person som avser att sola i solariet ska exponeras för strålningen.

Tillämpning av bestämmelsen

För de solarium som är i ett avskilt rum kommer kravet vara uppfyllt. I de fall då solariet inte är i ett avskilt rum så måste det vara tydligt avskärmat med väggar eller på annat sätt säkerställa att personer som befinner sig i lokalen inte blir exponerade oavsiktligt.

Äldre bestämmelser

Bestämmelser om skydd mot oavsiktlig exponering har tidigare funnits i 6 § Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2012:5) om solarier och artificiella solningsanläggningar.

Exponeringsschema

10 § I en verksamhet där kosmetiskt solarium upplåts till allmänheten, ska ett exponeringsschema med tillhörande anvisningar anslås väl synligt där bokning eller betalning sker samt i direkt anslutning till varje solariebädd. Solarieverksamheter som använder sig av digitala betalnings- eller bokningssystem ska också hålla exponeringsschemat tillgängligt digitalt i anslutning till betalnings- eller bokningssystemet.

11 § Exponeringsschemat ska ange

1. solarietillverkarens rekommendationer om
   a) hur hudtyp ska bedömas,
   b) initial testsolning, relaterat till hudtyp,
   c) maximalt antal soltillfällen per år, relaterat till hudtyp, och
   d) maximal soltid per solningstillfälle, relaterat till hudtyp, samt
2. att det i de fall som det är osäkert vilken hudtyp användaren har, ska väljas en exponeringstid för en ljusare hudtyp.

Informationen i exponeringsschemat får inte stå i strid med det som följer av avsnitt 2 i bilaga 2.

Syfte

Syftet med bestämmelsen är att det ska finnas en anvisning om hur ofta och hur länge man bör sola beroende på hur känslig man är för UV-strålning och genom detta minska risken för en överdriven exponering.

Tillämpning av bestämmelsen

För att bestämmelsen ska vara uppfylld ska man vid tillsyn lätt kunna se ett eller flera exponeringsschema för de solarier som finns i verksamheten. Kontrollera att all information om exponeringsschemats innehåll finns med, samt säkerställa att exponeringsschemats innehåll inte strider mot bilaga 2 punkt 2.

För att verifiera att exponeringsschemat är korrekt kan man kontrollera vilka tider som är möjliga att ställa in på solariet. Enligt standarden för solarier ska alla tider på exponeringsschemat kunna ställas in på solariet. De tider som anges på exponeringsschemat är dock riktvärden och inte exakt anpassade för enskilda individer. Den indelning av hudtyper som anges på exponeringsschemat är inte heller ett exakt mått på hur känslig användaren är mot UV-strålning. Mot bakgrund av detta är det därför rimligt att det finns en viss avvikelse mellan tiderna på exponeringsschemat och den tid som användaren kan ställa in. En rimlig avvikelse kan anses vara ett par minuter.

Osäkerhet kring hudtyp kan till exempel bero på att användaren bedömer sig hamna mellan två hudtyper. I ett sådant fall kan man genom att välja en exponeringstid för en ljusare hudtyp öka säkerheten.

Äldre bestämmelser

Bestämmelsen om exponeringsschema har tidigare funnits i 7 § Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2012:5) om solarier och artificiella solningsanläggningar.

En ändring i reglering har tillkommit gällande exponeringsschemats innehåll och att det inte får stå i strid med bilaga 2 punkt 2.

Information till allmänheten

12 § Ett anslag med ”Råd för att skydda din hälsa” som är utformat på det sätt som framgår av bilaga 3, ska finnas på eller intill varje kosmetiskt solarium som upplåts till allmänheten och vid plats där solningen betalas eller bokas. Anslagen ska minst ha format A3 och vara placerade så att de är väl synliga och så att texten är läslig för den som ska använda solariet.

Solarieverksamheter som använder sig av digitala betalnings- eller bokningssystem ska också hålla ”Råd för att skydda din hälsa” tillgänglig digitalt i anslutning till betalnings- eller bokningssystemet.

Syfte

Syftet med bestämmelsen är att kunderna ska få information om riskerna med solariesolande samt instruktioner om vad man bör tänka på om man väljer att sola i ett solarium.

Tillämpning av bestämmelsen

Alla kunder ska lätt kunna se affischen både i samband med soltillfället och innan man har gjort valet och genomfört betalningen för soltillfället. Detta medför att affischen ska sitta synligt vid en reception eller vid mynt- eller pollettautomater, samt uppsatta synligt i anslutning till varje solarium. För solarieverksamheter som använder sig av digitala betalnings- eller bokningssystem ska denna information också framgå digitalt.

Äldre bestämmelser

Bestämmelser om affischen ”råd för att skydda din hälsa” har tidigare funnits i 9 § Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2012:5) om solarier och artificiella solningsanläggningar.

13 § Den skylt med information om förbudet mot att låta någon som är under 18 år sola i ett kosmetiskt solarium som avses i 7 kap. 7 § 2 strålskyddslagen (2018:396), ska vara utformad på det sätt som framgår av bilaga 4 och minst ha format A3. Skylten ska även finnas väl synlig vid plats där solningen betalas eller bokas.

Syfte

Syftet med bestämmelsen är att kunderna ska få information om förbudet att upplåta solarium till någon som är under 18 år.

Tillämpning

Alla kunder ska lätt kunna se skylten om åldersgräns på plats där betalning eller bokning för solningen sker. Affischen ska därför sitta synligt vid en reception eller vid mynt- eller pollettautomater. För solarieverksamheter som använder sig av digitala betalnings- eller bokningssystem ska denna information också framgå digitalt.

Äldre bestämmelser

Kravet har inte funnits med i tidigare föreskrift.

14 § I en verksamhet där kosmetiskt solarium upplåts till allmänheten, ska information om att huden ska vara ren från krämer och andra kosmetiska produkter innan solning finnas väl synlig för den som ska använda solariet. Solarieverksamheter som använder sig av digitala betalnings- eller bokningssystem ska också hålla denna information tillgänglig digitalt i anslutning till betalnings- eller bokningssystemet.

Syfte

Syftet med bestämmelsen är att kunderna ska informeras om att kosmetiska produkter inte ska applicera innan solning, vilket kan göra huden känsligare för UV-strålning och därigenom öka risken för hudskador.

Tillämpning

Kunder ska på ett lätt kunna se informationen om kosmetiska produkter på plats där betalning eller bokning för solningen sker. Informationen ska därför sitta synligt vid en reception eller vid mynt- eller pollettautomater. För solarieverksamheter som använder sig av digitala betalnings- eller bokningssystem ska denna information också framgå digitalt.

Äldre bestämmelser

Kraven har inte funnits med i tidigare föreskrift

15 § I en verksamhet där kosmetiskt solarium upplåts till allmänheten som använder sig av digitala betalnings- eller bokningssystem, ska det säkerställas att den som ska använda solariet har tagit del av informationen i 12–14 §§ innan betalning sker.

Syfte

Syftet med bestämmelsen är att kunderna ska ta del av informationen gällande hur länge man bör sola, förbudet att upplåta solarium till någon som är under 18 år, riskerna med att sola solarium samt att kosmetiska produkter inte ska applicera innan solning.

Tillämpning

I de fall verksamhetsutövaren använder sig av digitala betalnings- eller bokningssystem ska de tekniska systemen vara utformade på ett sådant sätt att användaren alltid tar del av informationen innan solningstillfället.

Äldre bestämmelser

Kraven har inte funnits med i tidigare föreskrift.

16 § En verksamhet där kosmetiskt solarium upplåts till allmänheten får inte marknadsföras på ett sätt som antyder att användningen av solarier är hälsofrämjande eller kan ge medicinska effekter.

Syfte

Det finns en skillnad mellan kosmetisk och medicinsk användning av solarier. Medicinsk användning regleras av andra föreskrifter, utförs under överinseende av vårdpersonal och ska ha ett tydligt medicinskt syfte.

Paragrafen syftar till att motverka att personer väljer att använda kosmetiska solarier på grund av påstådda hälsofrämjande eller medicinska effekter (till exempel psoriasis, andra hudåkommor samt psykisk ohälsa).

Tillämpning av bestämmelsen

Verksamhetsutövaren ska se till att marknadsföring inte omfattar hälsofrämjande eller medicinska effekter.

Äldre bestämmelser

Kraven har inte funnits med i tidigare föreskrift

Produkter

17 § Produkter som är avsedda för användning på huden före solning får inte säljas i en verksamhet där kosmetiskt solarium upplåts till allmänheten.

Syfte

Syftet med bestämmelsen är att kunderna inte ska applicera en kosmetisk eller hygienisk produkt innan solning som kan göra huden känsligare för UV-strålning och därigenom öka risken för hudskador.

Tillämpning av bestämmelsen

Verksamhetsutövaren ska inte tillhandahålla kosmetiska produkter för användning före och under själva solningen. De eventuella kosmetiska produkter som säljs ska enbart vara avsedda att användas efter solningstillfället.

Bakgrund och överväganden

Den tidigare bestämmelsen om försäljning av kosmetiska eller hygieniska produkter (12 § Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2012:5) om solarier och artificiella solningsanläggningar) har inneburit att både verksamhetsutövarna och tillsynsmyndigheterna haft svårigheter att avgöra vilka produkter som bestämmelsen avsåg.

Äldre bestämmelser

Bestämmelsen har tidigare funnits i 12 § Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2012:5) om solarier och artificiella solningsanläggningar.

En ändring av kravet syftat till att specificera och förtydliga vilken egenskap hos produkterna som främst är relevant i detta sammanhang.

18 § Skyddsglasögon som uppfyller kraven i svensk standard SS-EN 60335-2-27:2014 ska finnas tillgängliga för varje person som använder ett kosmetiskt solarium som upplåts till allmänheten.

Syfte

Syftet med paragrafen är att skydda ögonen från UV-strålningen i solariet. Det exponeringsschema som ska finnas anslaget vid varje solarium tar endast hänsyn till hudens känslighet för UV-strålning.

Tillämpning av bestämmelsen

Enligt standarden ska det för varje solarium finnas minst två par ögonskydd som uppfyller de transmissionskrav som anges i standarden. Bestämmelsen anger att skyddsglasögonen

ska finnas tillgängliga vilket innebär att de ska finnas i verksamhetens lokaler. Det är upp till verksamhetsutövaren att välja om personliga skyddsglasögon ska tillhandahållas kostnadsfritt eller mot en kostnad.

Äldre bestämmelser

Bestämmelser om tillgängliga ögonskydd har tidigare funnits i 11 § Strålsäkerhetsmyndigheten föreskrifter (SSMFS 2012:5) om solarier och artificiella solningsanläggningar.

Obemannad verksamhet

> **19 §** I obemannad verksamhet med solarier som upplåts till allmänheten ska strömförsörjningen vara försedd med ett extra tidur som slår ifrån matningsspänningen till solariets lampor och lysrör efter högst 15 minuters användning. Längsta möjliga soltid ska vara 15 minuter.

Syfte

Syftet är att säkerställa att obemannade verksamheter erbjuder en extra säkerhet genom att soltiderna begränsas.

Tillämpning av bestämmelsen

Det test man kan utföra för att kontrollera om bestämmelsen är uppfylld är att betala för en soltid som är längre än 15 minuter. Om solariet stängs av inom 15 minuter är kravet uppfyllt.

Äldre bestämmelser

Bestämmelser om en begränsning av soltiden för obemannade solarier har tidigare funnits i 8 § Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2012:5) om solarier och artificiella solningsanläggningar.

Egenkontroll

> **20 §** Innan en verksamhet där kosmetiskt solarium upplåts till allmänheten får påbörjas, ska ett sådant program för egenkontroll som avses i 7 kap. 7 § 3 strålskyddslagen (2018:396) vara upprättat och finnas tillgängligt för tillsynsmyndigheten. Programmet ska vara dokumenterat, aktuellt och ändamålsenligt för den aktuella verksamheten. Det ska säkerställas att alla som arbetar i verksamheten är väl förtrogna med innehållet i programmet.

Syfte

Syftet med bestämmelsen är i första hand att ge verksamhetsutövaren ett verktyg för att kontinuerligt säkerställa att verksamheten bedrivs på ett godtagbart sätt från strålskyddssynpunkt, och i andra hand ge tillsynsmyndigheten ett verktyg för att kontrollera att gällande krav för verksamheten är uppfyllda.

Tillämpning av bestämmelsen

Det är verksamhetsutövarens ansvar att ta fram ett program för egenkontroll.

Bakgrund och överväganden

Av 7 kap 7 § 3 strålskyddslagen (2018:396) framgår bland annat att den som yrkesmässigt låter någon sola i ett kosmetiskt solarium ska enligt ett särskilt program för egenkontroll kontrollera verksamheten och svara för att verksamhetens personal har nödvändiga kunskaper om det som gäller för verksamheten enligt denna lag eller föreskrifter som har

meddelats med stöd av lagen. Enligt 8 kap 11 § strålskyddsförordningen (2018:506) får Strålsäkerhetsmyndigheten meddela föreskrifter om program för egenkontroll.

Äldre bestämmelser

Bestämmelsen är ny.

21 § Programmet för egenkontroll ska omfatta dokumenterade rutiner för att säkerställa att

1. förbudet i 7 kap. 6 § strålskyddslagen (2018:396) mot att yrkesmässigt låta någon som inte har fyllt 18 år att sola i ett kosmetiskt solarium upprätthålls,
2. varje solariums utformning uppfyller kraven i 4 och 5 §§,
3. kraven på lysrören i 6 § efterlevs,
4. varje solarium är märkt i enlighet med 7 §,
5. service är utförd i enlighet med 8 §,
6. varje solarium är placerat eller avskärmat i enlighet med 9 §,
7. kraven beträffande exponeringsschema i 10 och 11 §§ är uppfyllda,
8. information är anslagen i enlighet med 12–14 §§,
9. användare tagit del av information enligt 14 §,
10. skyddsglasögon finns tillgängliga i enlighet med 18 §,
11. kraven i 19 § är uppfyllda för obemannade verksamheter,
12. de som arbetar i verksamheten har tillräckliga kunskaper om strålskyddslagen samt dessa föreskrifter, och
13. förändringar meddelas tillsynsmyndigheten i enlighet med 2 kap 3 §.

Syfte

Syftet med bestämmelsen är att klargöra vad programmet för egenkontroll ska innehålla för att vägleda verksamhetsutövaren hur kraven i strålskyddslagen (2018:396) och dessa föreskrifter ska uppfyllas. Syftet är också att underlätta tillsynsmyndighetens tillsynsarbete.

Tillämpning av bestämmelsen

Samtliga punkter enligt 21 § ska vara dokumenterade och hållas aktuella samt kontinuerligt användas av verksamhetsutövaren för att kontrollera verksamheten.

Bakgrund och överväganden

I 7 kap. 7 § 3 strålskyddslagen finns krav på program för egenkontroll. Enligt 8 kap. 11 § strålskyddsförordningen (2018:506) får Strålsäkerhetsmyndigheten meddela föreskrifter om program för egenkontroll.

Äldre bestämmelser

Bestämmelsen är ny.

Tillsynsavgifter

22 § Av 8 kap. 2 § första stycket 3 strålskyddsförordningen (2018:506) följer att en kommunal nämnd som ansvarar för miljö- och hälsoskyddsområdet ska ha tillsyn över verksamheter med kosmetiska solarier inom kommunen. Enligt 8 kap. 14 § strålskyddsförordningen får kommunen meddela föreskrifter om avgifter för sådan tillsyn.

Den kommunala nämndens kostnader för provtagning och undersökning av prov ska ersättas av den vars verksamhet tillsynen avser.

Syfte

Syftet med bestämmelsen är att möjliggöra för tillsynsmyndigheten, dvs. den kommunala nämnd som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet, att få ersättning från en

verksamhetsutövare för kostnader för provtagning, undersökning av prov och mätningar i samband med tillsynsarbetet.

Av 8 kap. 14 § strålskyddsförordningen (2018:506) framgår även att kommunfullmäktige får meddela föreskrifter om avgift för kostnader för sådan tillsynsverksamhet som utövas av en kommunal nämnd.

Bakgrund och överväganden

Enligt 8 kap. 2 § 3 strålskyddsförordningen ska en kommunal nämnd som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet ha tillsyn över verksamheter med kosmetiska solarier inom kommunen över att strålskyddslagen och föreskrifter och villkor som har meddelats med stöd av lagen följs.

Enligt 8 kap. 12 § strålskyddsförordningen får Strålsäkerhetsmyndigheten meddela föreskrifter om skyldighet för den vars verksamhet tillsynen avser att ersätta en tillsynsmyndighets kostnader för provtagning och undersökning av prov. I samband med tillsyn av kosmetiska solarier avser ”provtagning och undersökning av prov” de tekniska undersökningar/mätningar som behöver göras för att säkerställa att solariet uppfyller kraven.

Äldre bestämmelser

För verksamheter med solarier finns bestämmelsen sedan tidigare, se 19 § Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2012:5) om solarier och artificiella solningsanläggningar.

Kapitel 3. **Artificiella solningsanläggningar**

Exponering

1 § Exponeringen av personer i en artificiell solningsanläggning som upplåts till allmänheten får inte överstiga de värden som framgår av bilaga 5.

Syfte

Syftet med bestämmelsen är att begränsa strålningens styrka i en artificiell solningsanläggning så att risken för att en skada på huden ska uppkomma är relativt liten.

Tillämpning av bestämmelsen

Exempel på verksamheter som använder sig av det som benämns artificiella solningsanläggningar är de som erbjuder ”solrum” eller ”ljusterapi”. Vanligtvis och något förenklat är syftet med dessa verksamheter att erbjuda personer ett rum med starkt, synligt ljus i uppiggande syfte speciellt under vinterhalvåret.

Om man i verksamheten använder lampor som är väldigt starka eller emitterar strålning med kortare våglängder än det synliga ljuset finns det en risk att man överstiger de gränsvärden som anges i bilaga 5. I de fall man använder lampor som främst avger synligt ljus så kommer det att krävas mycket långa tider av exponering för att man ska överstiga gränsvärdena och det är en mycket liten risk att man ska kunna skada sig i en sådan anläggning.

Bakgrund och överväganden

De i bilaga 5 specificerade värdena för beräkning av begränsning av ultraviolett strålning överensstämmer med Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/25/EG av den 5 april 2006 om minimikrav för arbetstagares hälsa och säkerhet vid exponering för risker som har samband med fysikaliska agens (artificiell optisk strålning) i arbetet (EUT L 114, 27.4.2006, s. 38.

Äldre bestämmelser

Bestämmelser om gränsvärden av strålning i en artificiell solningsanläggning har tidigare funnits i 16 § Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2012:5) om solarier och artificiella solningsanläggningar.

Ögonskydd

2 § Solglasögon ska finnas tillgängliga för varje person som använder en artificiell solningsanläggning.

Syfte

Syftet med bestämmelsen är att skydda ögonen från skador orsakade av icke-joniserande strålning.

Tillämpning av bestämmelsen

Verksamhetsutövaren ska se till att solglasögon eller andra ögonskydd alltid finns tillgängliga för varje person som använder den artificiella solningsanläggningen.

Bakgrund och överväganden

Den typ av skador som skulle kunna uppkomma i denna typ av verksamhet är ögonskador. Den optiska strålningen absorberas och reflekteras dock väl av solglasögon vilket gör att detta skydd är tillräckligt. Verksamhetsutövaren kan mot en kostnad tillhandahålla personliga solglasögon till de kunder som önskar. Det finns inte några specifika transmissionskrav på de solglasögon som ska finnas tillgängliga.

Äldre bestämmelser

Bestämmelser om ögonskydd på artificiella solningsanläggningar har tidigare funnits i 17 § Strålsäkerhetsmyndigheten föreskrifter (SSMFS 2012:5) om solarier och artificiella solningsanläggningar.

Om varningsskylt

3 § Vid en artificiell solningsanläggning som upplåts till allmänheten med lampor vars luminans överstiger 100 000 candela per kvadratmeter, ska det finnas väl synliga varningsskyltar med texten: VARNING – Intensivt ljus. Användning av solglasögon rekommenderas. Se inte på lamporna.

Syfte

Syftet med bestämmelsen är att informera de som vistas i lokalen att det finns lampor som avger ett intensivt ljus och därmed ge instruktion om att skydda ögonen, samt ge möjlighet att undvika att vistas i lokalen i det fall man är extra känslig för intensivt ljus.

Äldre bestämmelser

Bestämmelser om varningsskylt i artificiella solningsanläggningar har tidigare funnits i 18 § Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2012:5) om solarier och artificiella solningsanläggningar.

Kapitel 4. **Dispens**

Allmänt

> **1 §** Strålsäkerhetsmyndigheten kan ge dispens från dessa föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det kan ske utan att det kan antas medföra en oacceptabel risk för att människor eller miljön utsätts för skadlig verkan av strålning.

Tillämpning av bestämmelsen

I bestämmelsen anges att Strålsäkerhetsmyndigheten har möjlighet att ge dispens från sina egna föreskrifter och under vilka förutsättningar som myndigheten kan överväga att göra detta. Den som anser sig vara i behov av en dispens ansöker om detta hos Strålsäkerhetsmyndigheten och anger de skäl som kan motivera ett sådant beslut. Om Strålsäkerhetsmyndigheten anser att skälen är tillräckliga så ges en dispens. Dispensen kan vara av mindre omfattning än vad som anges i ansökan. Dispensbeslutet kan också förenas med kompletterande villkor för verksamheten som måste följas för att dispensen ska gälla. Ett beslut om dispens fattas normalt av myndighetens generaldirektör.

Bilaga 1. Krav i svensk standard som ska vara uppfyllda

Av tabellen framgår de avsnitt i svensk standard SS-EN 60335-2-27:2014 som avser strålskydd och som ska vara uppfyllda enligt 2 kap. 5 §.

Avsnitt	Innehåll
1	Omfattning och giltighet
1 not 101 p. 2	Påpekande att nationella myndigheter kan lägga till eller ha särskilda krav beträffande användning
3.101	Definition av källa för UV-strålning
3.103	Definition av effektiv irradians
4	Allmänna krav
5	Allmänna provningskrav
6.101, annex BB	Kategorisering av solarier i UV-typ. Definition av UV-typ 1–4 och irradiansgränsvärden
7.1	Märkning (UV-typ, UV-källor, rör och rördata, varningstexter)
7.12	Uppgifter som ska finnas i instruktioner för ett solariums korrekta användning
7.15	Krav på synlig placering av märkskyltar och varningstexter
10	Nominell effekt, spänning och ström vid provning
22.103	Beröringsskydd för källorna för UV-strålning
22.105	Krav på automatisk avstängning (extra inbyggt tidur) vid fel på timer i liggsolarier
22.106	Tidur, inställbart för rekommenderade soltider
22.110	Nödstoppsknapp för avstängning ska finnas lättåtkomlig
22.111	Specifikation av XY-intervall för ersättningsrör baserat på UV-koden för de originalrör som använts vid solariets typprovning
22.112	Konstruktionskrav att UV-strål-ningen ska upphöra (eller inte öka) om ett filterglas lossnar, saknas eller är trasigt
32.101	Gränsvärden för total irradians och UVC-strålning, mätförutsättningar, mätregler, mätinstrument

Avsnitt	Innehåll
Figur 103	UV-strålningens aktionsspektrum (även tabeller)
Annex AA	Luminansmätning
Annex CC	Förklaring av och exempel på UV-lysrörs märkning med ekvivalenskod där UV-kod och X- och Y-värden ingår

Bilaga 2. Märkning och instruktioner för användning av kosmetiskt solarium som upplåts till allmänheten

I bilagan anges hur ett kosmetiskt solarium som upplåts till allmänheten ska vara märkt och vilka uppgifter om solariets korrekta användning som ska finnas tillgängliga för dess användare.

1. Märkning

Ett kosmetiskt solarium ska vara märkt med

1. uppgift om kategori,

2. UV-lysrörs ekvivalenskod och XY-intervall eller referenstypbeteckning för andra källor för UV-strålning, och

3. varningstext med följande innehåll: ”VARNING Ultraviolett strålning kan skada ögon och hud, åldra huden och ge hudcancer. Läs bruksanvisningen noga. Använd avsedda skyddsglasögon. Vissa mediciner och kosmetiska preparat kan orsaka överkänslighet.”

Om ett kosmetiskt solarium används i en solariesalong eller liknande, får varningen i punkt 3 i stället finnas på ett väl synligt anslag intill solariet. Texten ”läs bruksanvisningen noga” får ersättas med ”rådfråga personalen”.

Kosmetiska solarier med en luminans som överstiger 100 000 candela per kvadratmeter ska vara märkta med texten ”Varning – intensivt ljus, se inte på lamporna”.

Om varningarna kombineras behöver inte ordet ”Varning” upprepas.

2. Uppgifter om ett kosmetiskt solariums korrekta användning

Av solariets bruksanvisning ska framgå

1. att barn inte ska vara närvarande då solariet används,

2. att solariet inte ska användas av personer som

a) är under 18 år,

b) har fräknar,

c) har naturligt rött hår,

d) har abnorma missfärgade hudfläckar,

e) har många födelsemärken på kroppen (fler än 15, över 2 millimeter),

f) [illegible] stora osymmetriska födelsemärken (över 5 millimeter),

g) har solsveda,

h) inte blir solbruna eller inte blir det utan att bränna sig först,

i) har svårt för att bli bruna och lätt bränner sig i solen,

j) vet de har bränt sig allvarligt upprepade gånger i barndomen,

k) har eller har haft hudcancer eller har en känd risk för att få det,

l) har en nära släkting som har eller har haft melanom,

m) är under läkarvård för sjukdomar som innebär ljuskänslighet, eller

n) tar fotosensibiliserande medicin,

3. att ingen exponering får överskrida en persons lägsta erytemdos, dvs. den UV-dos som kan ge skönjbar hudrodnad samt att om hudrodnad uppträder efter en exponering så ska ingen ytterligare exponering ske på en vecka men kan därefter återupptas om exponeringen börjar om från exponeringsschemats början,

4. att om oväntade biverkningar, till exempel. klåda, uppstår inom 48 timmar efter den första exponeringen, ska medicinsk sakkunskap tillfrågas före fortsatt exponering,

5. avsett exponeringsavstånd (om det inte är givet av solariets konstruktion),

6. rekommenderat exponeringsschema som specificerar soltiders längd och uppehållet mellan dem med utgångspunkt från UV-strålningen i solariet, hudkänslighet och eventuellt avståndsberoende.

7. att den första solningen, som med osolad hud är en ”testsolning”, inte får överskrida exponeringen 100 joule per kvadratmeter erytemeffektiv ultraviolett strålning eller ska baseras på ett test på en liten begränsad hudyta,

8. antalet exponeringar som inte bör överskridas per år kompletterat med informationen: ”Varje solariesolning ökar risken för hudcancer. Inget antal är ofarligt”,

9. att solariet inte ska användas om dess tidur eller ett filter är trasigt eller saknas,

10. identifiering av reservdelskomponenter som kan påverka den ultravioletta strålningen,

11. identifiering av utbytbara källor för UV-strålning och att de bara ska ersättas av sådana som anges på solariets märkning och att UV-lysrör bara ska ersättas med sådana som har en ekvivalenskod med UV-kodsuppgifter som faller inom ekvivalensområden angivna på solariet,

12. att UV-strålning från sol eller solarier kan orsaka bestående hud- och ögonskador som beror såväl av stråldos och strålegenskaper som individuell hudkänslighet,

13. att solsveda kan uppstå efter överexponering, att alltför många upprepade exponeringar kan leda till att huden åldras i förtid och ökad risk att få hudtumörer och att ju mer ett solarium används, desto högre risk,

14. att utan skyddsglasögon finns risk för ögonskador såsom att hornhinnan ytterst i ögat kan bli inflammerad av solariets UV-strålning, att ögats inre delar och näthinna kan ta skada av för mycket UV-strålning och att katarakt kan uppstå av upprepade exponeringar,

15. att vid allergiska reaktioner av UV-strålning eller utpräglad individuell känslighet ska medicinsk sakkunskap rådfrågas innan exponeringar påbörjas,

16. att man som försiktighetsåtgärder vid användning av ett solarium måste

a) använda tillhandahållna skyddsglasögon som är anpassade för användning i solariet (kontaktlinser eller solglasögon ger inte tillräckligt skydd),

b) avlägsna kosmetika i god tid före exponering och inte använda solkrämer eller medikamenter som kan påskynda eller förstärka solariesolbrännan,

c) konsultera medicinskt sakkunnig om man är osäker på om ultraviolett strålning kan försvåra medicinska sjukdomstillstånd eller bieffekter av medicinering,

d) göra uppehåll minst 48 timmar mellan solningstillfällena på grund av UV-strålningens kumulativa erytemverkan,

e) undvika att sola både i solarium och ute i solen samma dag,

f) följa exponeringsschemats rekommendationer om soltider, uppehåll och i förekommande fall avstånd från solarielamporna,

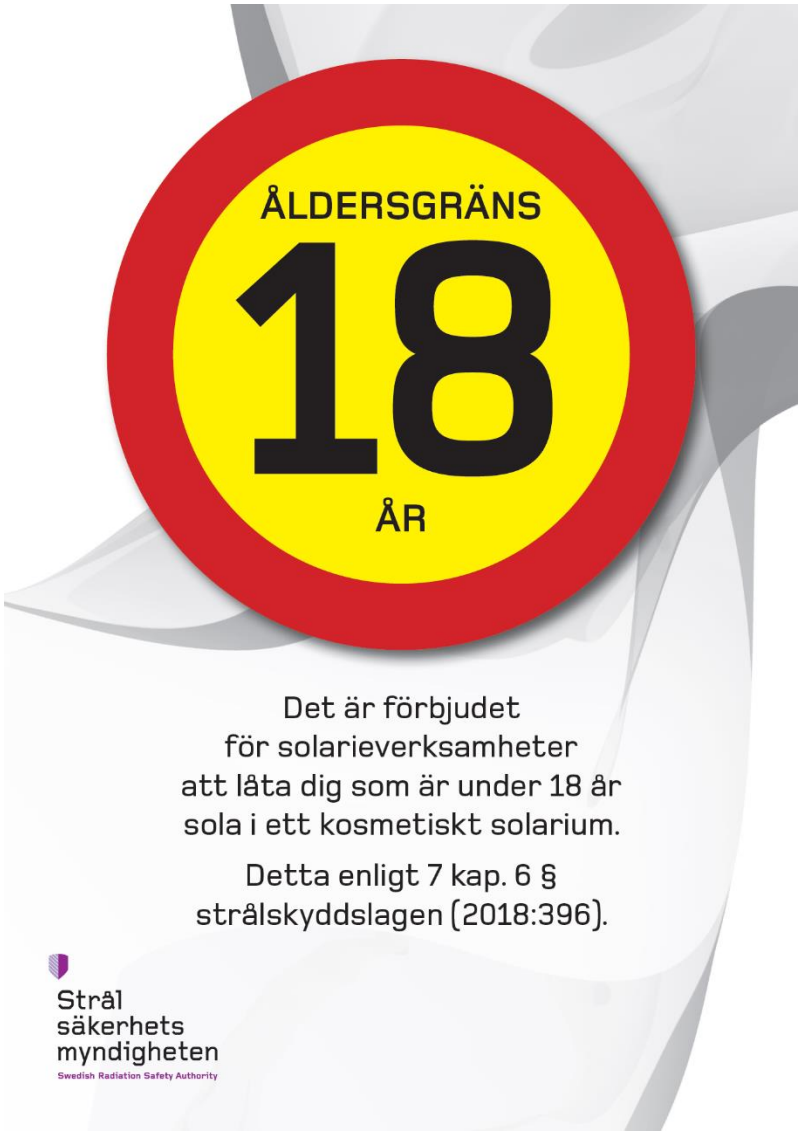
g) söka läkare om det blir bestående knölar eller sår på huden eller om leverfläckar förändras, och

h) skydda känsliga hudpartier som till exempel sår, tatueringar och könsorgan.

Bilaga 3. Affisch Råd för att skydda din hälsa

Bilaga 4. Utformning av skylt om förbud

Bilaga 5. Värden för ultraviolett strålning

För en lampa som har flera spektrallinjer eller som har en kontinuerlig spektralfördelning bör den viktade strålningsexponeringen under ett dygn inte överstiga värdet 30 J/m², som gäller för den biologiskt mest effektiva våglängden 270 nanometer (nm). Den viktade strålningsexponeringen beräknas med tillräcklig noggrannhet för alla praktiska bedömningar ur nedanstående analytiska uttryck:

$220 < \lambda \leq 270$ $S(\lambda) = 0{,}959^{(270 - \lambda)}$

$270 < \lambda \leq 300$ $S(\lambda) = 1 - 0{,}36((\lambda - 270)/20)^{1{,}64}$

$300 < \lambda \leq 400$ $S(\lambda) = 0{,}3 \cdot 0{,}736^{(\lambda - 300)} + 10^{(2 - 0{,}0163 \cdot \lambda)}$

λ ska uttryckas i nm.

Eftersom de olika våglängderna har olika biologisk effektivitet beräknas först en viktad irradians, E_{eff}, genom att irradiansen för varje våglängd multipliceras med den biologiska effektiviteten, $S(\lambda)$, för denna våglängd. De erhållna produkterna summeras:

$E_{eff} = \Sigma E_{\lambda} \cdot S(\lambda) \cdot \Delta\lambda$

$E\lambda$ = spektral irradians i W/m²nm
$S(\lambda)$ = relativ biologisk effektivitet (dimensionslös)
$\Delta\lambda$ = våglängdsintervall i nm

E_{eff} är då den viktade irradiansen ("biologiskt effektiva irradiansen")
relativt en monokromatisk lampa med våglängden 270 nm.

Den viktade strålningsexponeringen erhålls som produkten av den viktade irradiansen och exponeringstiden. Den längsta rekommenderade exponeringstiden t_{max} (s) beräknas ur

$E_{eff} \cdot t_{max} = 30$ J/m² varav $t_{max} = 30/ E_{eff}$

Svarsformulär Ändringsförslag för SSMFS 2012:5

Lathund

Kapitel	§	Del	Typ	Kommentar	Förslag på åtgärd

Vägledning för att lämna remisskommentarer:

Syfte:
Att remissarbetet sker på ett strukturerat sätt underlättar en effektivt hantering av lämnade kommentarer och att remissen leder till en kvalitetshöjning av föreskrifterna.

Förhållningsregler:
· Varje kommentar som anges bör förses med ett åtgärdsförslag.
· Kommentarer i form av frågor bör undvikas.
· alla typer av kommentarer, stort som smått, tas tacksamt emot.

Spara och skicka filen:
Skicka remissvaret till registrator@ssm.se innan slutdatum, märkt med diarenummer SSM2020-3666.

Kolumn – Kommentar:
I denna kolumn ska kommentaren anges. Kommentaren ska anges så tydligt som möjligt för att minska risken för missförstånd. Kommentarer i form av frågor bör undvikas.

Kolumn – Förslag på åtgärd:
I denna kolumn ska förslag på åtgärd till kommentaren anges. Förslaget bör anges så tydligt som möjligt för att minska risken för missförstånd.
Notera även att explicita formuleringar på åtgärdsförslag är att föredra. Det är viktigt att vara tydlig med vad som behöver åtgärdas.